

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

«TASDIQLAYMAN»
Jizzax davlat pedagogika
universiteti rektori
prof.Sh.S.Sharipov
29.02.2024 yil

**5111700 – Boshlang'ich ta'lism
yo'nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik fanlardan**

**YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI**

Bilim sohasi:

100000-Gumanitar

Ta'lim sohasi:

110000-Pedagogika

Ta'lim yo'nalishi:

5111700-Boshlang'ich ta'lism

JIZZAX- 2024

Ushbu dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-sон buyrug‘i bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida NIZOM”ga asosan ishlab chiqildi.

Mazkur dastur Universitet Kengashining 2024-yil 29-fevraldaggi 7-sonli bayonnomasiga asosan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

G.Xolboyeva	- A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrasi mudiri, p.f.n., dots.
G.Jumanazarova	- A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi va amaliyoti kafedrasi mudiri, f.f.d, prof.
N.Hayitova	- A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrasi katta o‘qituvchisi, PhD
I.Umarov	A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrasi kafedrasi dotsenti., PhD.
N.Xodjimusayeva	- A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi va amaliyoti kafedrasi dotsenti, PhD
M.Ergasheva	Boshlang‘ich ta’lim nazariyasi va amaliyoti kafedrasi katta o‘qituvchisi, PhD
D.Abdurahmonova	A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrasi o‘qituvchisi
F.Yo‘ldoshev	A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrasi o‘qituvchisi, PhD

Taqrizchilar:

A.Meliboyev	- Jizzax viloyati pedagoglarni yangi metodlarga o‘rgatish milliy markazi «Maktabgacha, boshlang‘ich va maxsus ta’lim metodikalari» kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent.
A.Usmanov	- A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti Boshlang‘ich ta’lim metodikasi kafedrasi kafedrasi dotsenti., f.f.n.

KIRISH

2023/2024 o‘quv yilida bitiruvchilarda Yakuniy davlat attestatsiyasi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2020-yil 14-avgustda 418-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan o‘quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o‘tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI O‘TKAZILADIGAN FANLAR TARKIBI:

- I. Ona tili va uni o‘qitish metodikasi (Ixtisoslik fani)
- II. Matematika va uni o‘qitish metodikasi (Ixtisoslik fani)
- III. Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya (Umumkasbiy fanlar)

I. “Ona tili va uni o‘qitish metodikasi” o‘quv fani bo‘yicha

Fanning o‘qitishdan maqsad - talabalarni boshlang‘ich sinflarda ona tili fanining mazmuni va vazifalari, o‘qitish usullari, ta’limiy vositalar bilan tanishtirish va ularni ta’lim jarayoniga tatbiq etish bo‘yicha bilim, ko‘nikma va malakalarini shakllantirish hamda amaliyotga tatbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat.

Fanning vazifasi - talablarini nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, boshlang‘ich sinflar ona tili ta’limi jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirishdan iborat.

“Ona tili va uni o‘qitish metodikasi” o‘quv fanini o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr;

- boshlang‘ich sinf ona tili o‘qitish metodikasining o‘ziga xos xususiyatlari;
- husnixatga o‘rgatishning ahamiyati va vazifasi;
- boshlang‘ich sinflarda ona tili o‘qitish metodikasi sohasida olib borilgan tadqiqotlar va fanning muhim bo‘lgan muammolari;
- ona tili o‘qitish metodikasining tarixi va hozirgi vaqtligi holati haqida bilimni;
- ona tili o‘qitish metodikasining ilmiy asoslarini, tamoyillarini, ta’lim jarayonida qo‘llanadigan metodlarni, dars turlari va tarkibini;
- savodo‘rgatish va husnixatga o‘rgatish metodikasini;
- o‘qish metodikasi vasinfdan tashqari o‘qish metodikasini;
- lonclika, so‘z tarkibi va so‘z yasalishini o‘rgatish metodikasini;
- so‘z turkumlari, sintaksis hamda punktuatsiya elementlarini o‘rgatish metodikasini;
- boshlang‘ich sinflarda ona tili, o‘qish darslarida o‘quv-tarbiya jarayoninitashkil etishning eng qulay va foydali shakllari, usullari va vositalarini ko‘nikma;
- ona tili darslarida ta’lim vatarbiyabirligi tamoyiliga amal qilish;

- dars jarayoniga ilg‘or va zamonaviy pedagogik texnoiogiyalami olib kirish, kompyuter va o‘qitish texnika vositalaridan, turli ko‘rgazma hamda tarqatma materiallardan samarali foydalana olish;
- o‘quvchilar bilimini tekshirish va baholash shakllarini aniqlay olish;
- xatolarni kelib chiqish sabablarini aniqlash hamda xatolarning oldini olish va bartaraf qilish ustida ishlash *malakasiga ega bo‘lishi kerak*

**2023-2024 o‘quv yilida “Ona tili va uni o‘qitish metodikasi” fanidan
o‘tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari**

**I blok
Ona tili nazariyasi bo‘yicha.
O‘zbek guruhlari uchun**

1. Til oilalari haqida ma’lumot bering.
2. O‘zbek adabiy tili va sheva.
3. Shevalarning o‘ziga xos leksik-morfologik va sintaktik xususiyatlari
4. Nutqning fonetik bo‘linishi.
5. Nutq tovushlarining o‘zgarishlari va ularning imloga ta’siri.
6. Orfoepik me’yorlar haqida ma’lumot bering.
7. Unlilar orfoepiyasi haqida ma’lumot bering.
8. Undoshlar orfoepiyasi grammatik shakllar orfoepiyasi.
9. Orfoepik me’yor va imlo haqida ma’lumot bering.
10. O‘zbek tilining imlo qoidalari.
11. Ko‘p ma’noli so‘zlarining kelib chiqishi
12. Ko‘p ma’noli so‘zarning badiiy adabiyotlarda qo‘llanishi.
13. Sinonim so‘zlar va ularning qo‘llanishi.
14. Antonim so‘zlar va ularning qo‘llanishi
15. Omonim so‘zlar va ularning qo‘llanishi.
16. O‘zbek tilining nofaol leksikasi.
17. Frazeologiya haqida ma’lumot.
18. Iboralarning shakl va ma’no munosabatiga ko‘ra turlari.
19. Lug‘atlarga sharh.
20. Morfemika haqida ma’lumot.
21. So‘z yasalishi haqida ma’lumot bering.
22. Grammatika. So‘zning grammatik ma’nosи va grammatik shakli.
23. So‘z turkumlari, ularning tasnifi.
24. Otning ma’no turlari.
25. Otlarda son kategoriyasi.
26. Otlarda kelishik kategoriyasi.
27. Otlarning yasalishi.
28. Sifat, uning grammatik xususiyatlari.
29. Sifatlarda daraja haqida ma’lumot bering.
30. Sifatlarning yasalishi haqida ma’lumot bering.
31. Sifatlarda modal shakl.
32. Son, uning ma’no turlari.

33. Olmosh, uning turlari.
34. Fe'l, uning grammatik xususiyatlari.
35. Fe'l nisbatlari haqida ma'lumot bering.
36. Fe'lning vazifadosh shakllari.
37. Fe'l mayllari haqida ma'lumot bering.
38. Fe'llarda shaxs-son kategoriyasi.
39. Fe'l zamонлари haqida ma'lumot bering.
40. Ko'makchi fe'llar, to'liqsiz fe'l haqida ma'lumot bering.
41. Fe'llarning yasalishi haqida ma'lumot bering.
42. Ravish, uning ma'no turlari haqida ma'lumot bering.
43. Yordamchi so'zlar, ularning turlari haqida ma'lumot bering.
44. Modal so'zlar haqida ma'lumot bering.
45. Undov so'zlar haqida ma'lumot bering.
46. Taqlid so'zlar.
47. Sintaksis. So'zlarning o'zaro bog'lanishi.
48. Gap, uning xususiyatlari.
49. Gapning ifoda maqsadiga ko'ra turlari.
50. Sodda gap, uning turlari.
51. Bosh bo'laklar. Ega va kesim, ularning ifodalanishi.
52. Ikkinch darajali bo'laklar, turlari, ifodalanishi.
53. Gapning uyushiq bo'laklari.
54. Gapning ajratilgan bo'laklari.
55. Gap bo'laklari sanalmaydigan birliklar.
56. Bir bosh bo'lakli va ikki bosh bo'lakli gaplar, ularning turlari
57. To'liq va to'liqsiz gaplar, ularning turlari.
58. Gaplarning tuzilish jihatdan turlari , qo'shma gap, uning turlari.
59. Tilshunoslikning sintaksis bo'limida o'rganiladigan bilimlar majmuyi haqida ma'lumot bering.
60. Boshqaruvda hokim va tobe so'zlarning birikishi xususida fikr yuriting.
61. So'z birikmasining tuzilishiga ko'ra turlarini ifodalang.
62. Gapning tuzilish jihatdan turlari to'g'risida axborot bering.
63. Sodda va qo'shma gaplarning farqini izohlang.
64. Nominativ (atov) gaplar to'g'risidagi ma'lumotlarni bayon eting.
65. Kiritma gap to'g'risida ma'lumot bering.
66. Ajratilgan bo'laklar, ularning qaysi gap bo'laklariga oidligini tushuntiring.
67. Ega bilan kesim orasida tirening ishlatilishini ifodalang.
68. Vositali to'ldiruvchi haqida tushuncha bering.
69. Vositasiz to'ldiruvchi haqida tushuncha bering.
70. Qaratqich-aniqlovchi haqida ma'lumot bering.
71. So'zlarning gapda necha usul bilan birikishi haqida ma'lumot bering.
72. Moslashuvda hokim va tobe so'zlarning birikishi xususida fikr yuriting.
73. Gap va gapning o'ziga xos xususiyatlarini ifodalang.
74. Sodda gaplarning grammatik asosi va tarkibiga ko'ra turini sanang. Farqini izohlang.
75. To'liq va to'liqsiz gaplar to'g'risidagi ma'lumotlarni bayon eting.

76. Undalma, kirish so‘z, kirish birikma va kiritma gapning gap bo‘lagi sanalmasligi to‘g‘risida ma'lumot bering.
77. Gap bo‘laklarining turlarini sanang. Bosh va ikkinchi darajali bo‘laklarning farqini aytинг. Eganing ifodalanishini tushuntiring.
78. Ajratilgan bo‘laklarda tinish belgilaringning qo‘llanishini tushuntiring.
79. Miqdor-daraja, sabab va maqsad hollari haqida so‘zlang.
80. Holning qaysi xususiyatlari bilan aniqlovchi o‘xhashi va farq qilishini izohlang.
81. Gapda so‘zlarni bog‘lovchi vosita va usullar haqida ma'lumot bering.
82. Bitishuvda hokim va tobe so‘zlarning birikishi xususida fikr yuriting.
83. Gapning ifoda maqsadiga ko‘ra turlarini sanang va darak gapning xususiyatlarini ifodalang.
84. Bir bosh bo‘lakli gaplarning turlarini sanang. Egasiz va kesimsiz gaplarning farqini izohlag.
85. Bo‘laklarga ajraladigan va ajralmaydigan gaplar haqidagi ma'lumotlarni bayon eting.
86. Kesim va uning ifodalanishi haqida ma'lumot bering.
87. Yig‘iq va yoyiq sodda gaplarning farqini tushuntiring.
88. Ravish, payt, o‘rin hollari haqida so‘zlang.
89. Gap bo‘laklarining joylashish tartibini tushuntiring.
90. So‘z birikmasini ta'riflang. Uning turgun birikma va gapdan farqi haqida ma'lumot bering.
91. So‘z birikmasida hokim so‘zning ifodalanishiga ko‘ra turlari xususida fikr yuriting.
92. So‘roq va buyruq gaplarning xususiyatlarini ifodalang.
93. Shaxsi aniq, shaxsi noaniq gaplar to‘g‘risidagi fikrlaringizni izohlang va asoslang.
94. Undalmani ta'riflang. Uning ifodalanishi va egadan farqi haqidagi ma'lumotlarni bayon eting.
95. Kesimning ega bilan moslashuvini bayon eting.
96. Uyushiq bo‘laklarning o‘zaro bog‘lanishini tushuntiring.
97. Sodda kesim hamda uning ifodalanishini izohlang.
98. Hol va uning ifodalanishi haqida ma'lumot bering.
99. So‘z birikmasining birikish usullari haqida ma'lumot bering.
100. So‘z birikmasida tobe so‘zning qanday gap bo‘lagiga kirishiga ko‘ra turlari xususida fikr yuriting.
101. His-hayajon gaplarning xususiyatlarini ifodalang.
102. Shaxsi umumlashgan, shaxsi topilmas gaplar to‘g‘risidagi fikrlaringizni izohlang va asoslang.
103. Kirish so‘z, kirish birikma to‘g‘risidagi ma'lumotlarni bayon eting.
104. To‘ldiruvchi va uning turlari haqida ma'lumotlarni bering.
105. Sifatlovchi-aniqlovchi va izohlovchining farqini tushuntiring.
106. Ergashgan qo‘shma gaplarning badiiy matndagi o‘rni.
107. Maqsad ergash gap qanday belgilarga ega bo‘ladi?
108. Komponent (qism)larning birikish usuliga ko‘ra qo‘shma gap turlari.

109. Ergashgan qo'shma gap va undan nutqda foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.
110. Shart-paytini ifodalagan qo'shma gaplar.
111. Murakkab qo'shma gaplar va uning turlari.
112. Bog'lovchisiz qo'shma gap qismlari orasida tinish belgilarining qo'llanilishi.
113. Qismlari uyushgan murakkab qo'shma gaplar haqida batafsil ma'lumot.
114. Bog'lovchisiz qo'shma gap tarkibidagi komponentlarning mazmun munosabati.
115. So'z birikmasi tasnifi.
116. Bir necha bosh gapli murakkab qo'shma gaplar haqida batafsil ma'lumot.
117. Teng va tobe bog'lanish.
118. Qo'shma gaplarda bosh gap va ergash gaplar.
119. Moslashuvli so'z birikmasi.
120. Bitishuvli so'z birikmasi.
121. Gapning ifoda maqsadiga ko'ra turlari.
122. Bog'lovchisiz qo'shma gaplarda tinish belgilari.
123. Bog'lovchisiz qo'shma gaplarni mazmunan necha turga bo'lib o'rganish mumkin? Batafsil ma'lumot.
124. To'ldiruvchi ergash gapning ta'rifini ayting.
125. So'z birikmasi tasnifi.
126. Gapning ifoda maqsadiga ko'ra turlari.
127. Moslashuvli so'z birikmasi.
128. Qo'shma gap qismlarining o'zaro mazmuniy munosabatini izohlang.
129. Qiyoslash munosabatli bog'langan qo'shma gapga ta'rif bering.
130. To'ldiruvchi ergash gapli qo'shma gaplar haqida batafsil ma'lumot.
131. Aniqlovchi ergash gapli qo'shma gaplar haqida ma'lumot.
132. Murakkab qo'shma gaplar haqida umumiy ma'lumot
133. Sabab ergash gap.
134. Aralash turdag'i murakkab qo'shma gaplar.
135. Qo'shma gaplar va unda ishlataladigan tinish belgilari.
136. Qoshma gap tarkibidagi sodda gaplarni o'zaro biriktiruvchi vositalar qaysi?
137. Biriktiruv munosabatli bog'langan qo'shma gaplar.
138. Qismlari uyushgan murakkab qo'shma gaplar.
139. Qiyoslash munosabatini ifodalagan bog'lovchisiz qo'shma gaplarda qiyoslash obyekti nimalardan iborat bo'ladi?
140. Ergash gapning bosh gapga bog'lanish usullari.
141. Ergash gapli qo'shma gaplarning turlari.
142. Bog'langan qo'shma gap qismlarini bog'lashda bog'lovchilar o'rnida yana qanday so'zlar ishlataladi?
143. Maqsad ergash gap qanday belgilarga ega bo'ladi?
144. O'zbek tili punktuatsiysi (Ishora qoidalari)
145. Ergash gapli qo'shma gaplarning qanday turlari bor?
146. Bog'lovchisiz qo'shma gap tarkibidagi komponentlarning mazmun munosabati.
147. O'zga gap va undan nutqda foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.

148. Fonetik, leksik, morfologik, sintaktik uslubiyat.
149. Yozma nutqda nuqta qanday o‘rinlarda ishlataladi?
150. Yozma nutqda so‘roq belgisi qanday o‘rinlarda ishlataladi?

Rus guruhlari uchun

1. Общее понятие о фонетике. Методы изучения фонетики.
2. Фонетические средства. Фонетические единицы.
3. Классификация гласных и согласных звуков.
4. Фонетическая транскрипция. Основные принципы.
5. Понятие об ударении, типы ударения.
6. Понятие о слоге. Типы слогов.
7. Понятие об орфоэпии.
8. Произношение гласных и согласных звуков.
9. Понятие о графике. Русское письмо.
10. Правописание согласных.
11. Правописание гласных.
12. Слитные, полуслитные и раздельные написания.
13. Понятие о словообразовании. Основа и окончание.
14. Состав слова. Морфемы. Словоизменение и словообразование.
15. Непроизводная и производная основы. Производящая основа.
16. Способы словообразования.
17. Понятие о лексикологии. Предмет лексикологии.
19. Лексическое значение слова. Основные его типы.
20. Лексика современного русского языка с точки зрения ее сферы употребления.
21. Лексика современного русского языка с точки зрения функционально-стилевого расслоения и экспрессивно-стилистической окраски.
22. Лексика современного русского языка с точки зрения ее активного и пассивного запаса.
23. Фразеология русского языка. Понятие о фразеологии и фразеологическом обороте.
24. Лексикография. Основные словари русского языка. Типы словарей
25. Понятие о грамматике. Морфология и синтаксис – разделы грамматики.
26. Морфология как раздел грамматики. Грамматическая категория, грамматическое значение и грамматическая форма.
27. Современная классификация частей речи в русском языке.
28. Имя существительное как часть речи. Разряды имен существительных. Склонение имен существительных.
29. Имя прилагательное как часть речи. Разряды имен прилагательных.
30. Имя числительное как часть речи. Разряды имен числительных.
31. Местоимение как часть речи. Классификация местоимений.
32. Глагол как часть речи. Значение, морфологические признаки.
33. Спрягаемые и неспрягаемые формы глагола. Две основы глагола.
34. Спряжение глаголов. Основные типы спряжения.
35. Причастие и деепричастие как глагольные формы.

36. Наречие, морфологические признаки. Разряды наречий.
37. Служебные слова. Особенности служебных слов.
38. Синтаксис как раздел грамматики.
39. Понятие о словосочетании. Виды подчинительной связи в словосочетании.
40. Предложение – основная единица синтаксиса.
41. Типы предложений по цели высказывания.
42. Типы односоставных предложений.
43. Двусоставные и односоставные предложения.
44. Простое и сложное предложение.
45. Главные и второстепенные члены предложения.
46. Понятие о сложном предложении. Средства связи частей сложного предложения.
47. Сложносочиненные предложения и их типы.
48. Сложноподчиненные предложения.
49. Бессоюзные сложные предложения.
50. Прямая и косвенная речь.

II blok
Ona tili o'qitish metodikasi bo'yicha
O'zbek guruhlari uchun

1. Ona tili o'qitish metodikasi qanday fanlar qatoriga kiradi?
2. Ona tili o'qitish metodikasining predmeti.
3. Boshlang'ich sinf ona tili o'qitish metodikasining vazifasi haqida umumiylumot.
4. Boshlang'ich ta'lif DTS va o'quv dasturi tahlili
5. Ona tili o'qitish metodikasi fanining muhim asoslari haqida nimalarni bilasiz?
6. Metodika fani qanday masalalarini o'rghanadi?
7. Metodika fani qanday fanlar guruhiga kiradi?
8. Ona tili ta'lif tizimining qaysi bosqichlarida o'rgatiladi?
9. Ona tili o'qitish metodikasining asosiy bo'limlarini yoriting.
10. Fonetika qaysi bo'lim bilan bog'liq holda elementar o'qish ko'nimasini shakllantirishda asos bo'lib xizmat qiladi?
11. Ona tili o'qitish metodikasi bilan aloqador fanlar:
12. Ona tili o'qitish metodikasiga ilmiy asos bo'ladigan fanlar
13. Ona tili o'qitish metodikasining tamoyillari.
14. Husnixat metodikasi qanday nazariyaga tayanadi?
15. O'qish va yozish jarayonining psixofiziologik tavsifi.
16. Nazariy tekshirish metodi nimalarga tadbiq etiladi?
17. Eksperiment metodiga tavsif bering.
18. Ona tili o'qitish metodikasining tekshirish metodlari
19. Hijo usulida o'qitishning 1-bosqichi haqida tushunchani ta'riflang
20. Jarangli va jarangsiz undoshlarni o'rGANISH usullarini bayon qiling.
21. Empirik metod nimalarni aniqlash uchun tatbiq etiladi?
22. Undosh tovushlar va harflarni o'rGANISH usullari

23. Kishilik olmoshlarini o`rgatish yuzasidan mashqlar tizimini ishlab chiqing
24. Hijo usulida o`qitishning 2-bosqichi Bo`g`in hosil qilish haqida tushunchalar bayoni
25. Analitik-sintetik tovush metodi shaxsni shakllantirish maqsadiga ko`ra qanday xarakterda bo`ladi
26. Psixologo-lingvistik nuqtai nazardan analitik-sintetik tovush metodida nimalarga ahamiyat beriladi?
27. Analitik-sintetik tovush metodi savod o`rgatishga tashkiliy tomonidan qanday yondashadi?
28. Bolalarning savod o`rgatishga tayyorgarligini hisobga olish jarayonini izohlang
29. Savod o`rgatish jarayonidagi o`qish darslarining asosiy vazifasi.
30. Savod o`rgatishning birinchi darslarida yoq o`quvchilarga qanday yondashish amalga oshiriladi?
31. Savod o`rgatish mashqlarining turlari qaysilar?
32. Savod o`rgatish jarayonida o`quvchilar amaliy o`zlashtiradigan bilimlar sistemasi
33. Grafik (yozuv) malakalarini shakllantirish bosqichlari
34. O`qishga o`rgatish uchun avvalo o`quvchi nimani amalga oshirishi kerak?
35. Alifbe sahifalaridagi nimaning tuzilishi murakkablashtirilib boriladi.
36. Yozuv darsida o`quvchilar egallaydigan amaliy imloviy bilimlar majmuini ta`riflang
37. Savod o`rgatish jarayoni yozuv darslarida o`tkaziladigan diktant turlari
38. Alifbogacha bo`lgan davrdagi o`qish darslarining vazifalari nimalardan iborat.
39. So`zlarni tovush tomonidan analiz va sintez qilishning hozirgi kun usullari haqida ma'lumot bering
40. Grafik malakani shakllantirishning to`rtta bosqichini yoriting
41. Savod o`rgatish jarayonida differentsial yondashishda topshiriqlar qay tarzda beriladi?
42. Savod o`rgatish davrida imlo ustida qanday ishlar olib boriladi?
43. Savod o`rgatish davrida o`quvchilar amaliy tarzda nimalarni o`rganib oladilar?
44. Savod o`rgatish o`qish va yozuv darslari va ularning ayrim turlari uchun umumiyl bo`lgan asosiy talablarni izohlang.
45. Husnixatga o`rgatishning maqsad va vazifalari.
46. Alifbe” darsligi qanday ilmiy- pedagogik tamoyillar asosida tuziladi?
47. Sifatni o`rganish jarayonida o`quvchilarda qanday imloviy bilimlar hosil qilinadi?
48. Fonematik eshitish qobiliyatini o`stirish deganda nimani tushunasiz?
49. Savod o`rgatishning dastlabki bosqichida yozuv bilan o`qishni bog`lab olib borish kim tomonidan qo'llangan?
50. Chiroyli yozuvga o`rgatishda birinchi navbatda qanday malakalar singdirib boriladi?
51. Sinfda o`quvchilarning ish joyini to`g`ri tashkil etish jarayonini yozing.
52. Olmoshlarining kelishiklar bilan turlanishi qay tarzda o`rgatiladi?
53. Kishilik olmoshlarini tushuntirishning eng qulay usuli haqida ma'lumot.

- 54.Husnixat mashg`ulotlari o'quvchilarni ongli ravishda chiroyli yozishga o'rgatsa, jismoniy mashqlar nimaga o'rgatadi?
- 55.Ruchkadan foydalanish qoidalari bilan tanishtiring.
- 56.1-sinfda daftardan to'g`ri foydalanish qoidalarini tavsiflang.
- 57.2-3-4-sinf o'quvchilarning daftarlariga o'qituvchi tomonidan qanday ko'rsatmalar berilib turiladi?
- 58.Sinf doskasidan foydalanish qoidalarini bayon qiling
- 59.Yozuv sifatini shakllantirish imkoniyatlarini ta'riflang
- 60.XII asrdan boshlab xattotlar hayotida ko'fiy xati uslubi keng o'rinni olgan. Bu uslub asosida arab yozuvining olti xil asosiy uslublari maydonga keldi. Bu uslublarni tavsiflang.
- 61.XIV-XVI asrlarning eng mashhur hattotlari kimlar va ularning nafis kitoblari.
62. Munisning "Savodi ta'lim" risolasining birinchi va ikkinchi qismlari haqida yozing
- 63.Musbat, nol, manfiy distansiyadagi partani tavsiflang.
- 64.Namunaga qarab yozish usulini ta'riflang
- 65.O'quvchilarga yozuv texnikasini o'rgatish usullari.
- 66.Namunaga qarab ko'chirib yozish usuli
- 67.Harflarning qiyaligini to'g`ri saqlashning o'ziga xos xususiyatlari
- 68.Bir xil balandlikda yozuvga o'rgatishning asosiy shartlari
- 69.Birinchi sinf o'quvchilari tayyorgarlik mashqlariga qanday vazifalar qo'yilgan?
- 70.Tayyorgarlik davri birinchi va ikkinchi guruh mashqlari vazifalarini izohlang.
71. O'quvchilarga otni tushuntirishda qanday usullardan foydalanasiz? Otga oid bironta dars ishlanmasini yozing.
- 72.Savod o'rgatish alifbe davri yozuv darsi uchun 1-soatlik dars ishlanmasidan namuna keltiring.
73. "Baland-past","bir xil","keng-tor","yaqin-uzoq","yuqoriga","pastga", "o'rtalik","uzunroq-kaltaroq","teng","teng bo'limgan masofa", "To'g`ri-qiya", "chapga-o'ngga" bu tushunchalar yozuvga o'rgatishning qaysi jarayonida amalga oshiriladi?
- 74.Savod o'rgatish davrida o'qish va yozuv darslariga qo'yiladigan maxsus metodik talablar to'g`risida fikringiz.
- 75.Yozuv sifatini takomillashtirish deganda nimani tushunasiz?
- 76.Boshlang`ich sinflarda qanday so'z turkumlari o`rganiladi? Ularni o`rganishdagi izchillikni tushuntiring.
- 77.Ona tili o'qitish metodikasi fanining predmeti va vazifalari
78. Yozuv qurollari va ulardan foydalanish .
- 79.O'qish va yozish-nutq faoliyatining turi haqida fikringizni yozing.
- 80.Korpus, kichik qopqoq, siyohli sterjen-sharikli ruchkadan foydalanish qoidalari bilan tanishtiring.
- 81.1-4 sinflarda o'qituvchi tomonidan o'quvchilarning daftarlarini tekshirib bo'lgandan so'ng rag`batlantirish turlarini ko'rsating.
- 82.Boshlang`ich sinf ona tili dasturini tavsiflang
- 83.Eski maktablarda savod o'rgatish qanday metod va bosqichlarda olib borilgan?
- 84.Savod o'rgatish jarayoni haqida to'liq ma'lumot bering.

- 85.Bo'g`in-tovush, tovush-harf tahlili mashqlarining mazmuni va ahamiyatini sharhlab bering.
- 86.Diksiya ustida ishlash mashqlariga nimalar kiradi?
- 87.Harflar shaklini ongli ravishda egallash uchun nimalar talab qilinadi?
- 88.Tasavvur orqali yozish usuli haqida ma'lumot bering.
- 89.Sanoq-ohang usuli haqida ma'lumot bering.
- 90.Tez va ravon yozishga o'rgatish haqida ma'lumot bering.
- 91.Boshlang`ich sinflarda yozuv tezligi qanday bo'lishi kerak?
- 92.Yozuv darslarida yozma ish turlaridan foydalanish to'g`risida ma'lumot bering.
- 93.Nutq faoliyatining turlari va ularning shakllanishini tushuntiring.
- 94.Analitik-sintetik tovush metodi va uning tamoyillari haqida to'liq ma'lumot bering.
- 95.Savod o'rgatish jarayoni haqida to'liq ma'lumot bering.
- 96.Savod o'rgatish davrida gap va so'z ustida ishlashga doir ish turlarini ayting.
- 97.Barmoq va qo'l muskullarini o'stiruvchi mashqlar haqida ma'lumot bering.
- 98.1-4-sinflarda chiroyli yozishga o'rgatish.
- 99.Savod o'rgatish davri o'qish darslariga dars namunasini ishlab chiqing.
- 100.Ona tili o'qitish metodikasi fanining predmeti haqida ma'lumot.
- 101.Alifbegacha va alifbe davrlarida yozuv darslarini tashkil etish.
- 102.Metodika fani qanday masalalarini o'rganadi?
- 103.Ona tili o'qitish metodikasining asosiy vazifalarini ta'riflab bering.
- 104.Tinish belgilarining yozilishini tushuntirish.
- 105.Boshlang`ich sinflarda ona tili o'qitish metodikasining asosiy vazifalarini ta'riflab bering.
- 106.Ona tili o'qitish metodikasining metodologik asoslarini izohlang.
- 107.Harflar shaklini ongli ravishda egallash uchun nimlar talab qilinadi?
- 108.Tasavvur orqali yozish usuli haqida ma'lumot bering.
- 109.Sanoq-ohang usuli haqida ma'lumot bering.
- 110.Ona tili o'qitish metodikasining boshqa fanlar bilan aloqasini tushuntiring.
- 111.Ona tili o'qitish metodikasining o'ziga xos tamoyillari qaysilar? Ularga tavsif bering.
- 112.Nazariy metod nima va u qanday hollarda tadbiq etiladi?
- 113.Empirik metodni tushuntirib bering.
- 114.Eksperiment vazifasiga ko'ra qanday hollarda o'tkaziladi?
- 115.Ona tili o'qitish tarixiga tavsif bering.
- 116.Boshlang`ich sinflarda ona tili mashg`ulotlarining turi va mazmunini sharhlang
- 117.3-sinfda ish qog`ozlarini yozish qoidalari tushuntiriladi. Ish qog`ozlaridan birontasini namuna tarzida yozib ko'rsating.
- 118.4-sinf o'quvcharining yozuvlaridagi ayrim xato va kamchiliklar haqida ma'lumot bering.
- 119.Yozuv kalligrafiyasi haqida ma'lumot bering.
- 120.5-sinfdan boshlab o'quvchilar yozuvining o'zgarishiga asosiy sabab nima izohlang.
- 121.O'quvchilar yozuvida uchraydigan tipik xatolarni tuzatish.

122. Kishilik olmoshlarining imlosi va talaffuzi ustida ishlash usullarini aytинг.
123. Empirik metod nimalarni aniqlash uchun tatbiq etiladi?
124. Boshlang'ich sinf ona tili dasturining tuzilishi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.
125. Savod o'rgatishning asosiy metodlari ko'rsatilgan javobni belgilang.
126. Hijo usulida o'qitishning 2-bosqichi bo'g`in hosil qilish haqida tushunchalar bayonini izohlang.
127. Analitik-sintetik tovush metodi shaxsni shakllantirish maqsadiga ko'ra qanday xarakterda bo'ladi?
128. Fonetika va grafika asoslarini o'rganishda pedagogik texnologiyalarni qo'llashni tushuntiring.
129. Ot so'z turkumini o'rganish metodikasini bayon qiling.
130. Sifat so'z turkumini o'rganish metodikasibayon qiling.
131. Son so'z turkumio'rganish metodikasibayon qiling.
132. Kishilik olmoshi so'z turkumini o'rganish metodikasibayon qiling.
133. Fe'l so'z turkumini o'rganish metodikasibayon qiling.
134. 1-4-sinflardagi orfografiyaga o'rganish metodikasi.
135. Boshlang'ich sinfda gap ustida ishlash metodikasi
136. Boshlang'ich sinf darsliklarida punktuatsiyaga oid berilgan materiallar tahlil qilishni bayon qiling
137. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini nutqini o'stirishga oid mashq turlarini izohlang.
138. Boshlang'ich sinf o'quvchiarini morfologik tahlilga o'rgatish
139. Bayon o'tkazish metodikasi haqida ma'lumot bering
140. Hikoya o'qitish metodikasi haqida ma'lumot bering
141. Ertak o'qitish metodikasi haqida ma'lumot bering
142. She'r o'qitish metodikasi haqida ma'lumot bering
143. Masal o'qitish metodikasi haqida ma'lumot bering
144. Unli tovushlar va harflarni o'rganish usullari haqida ma'lumot bering
145. Undosh tovushlar va harflarni o'rganish usullarihaqida ma'lumot bering
146. Jarangli va jarangsiz undoshlarni o'rganish tizimi haqida ma'lumot bering
147. So`z oxirida tushib qoladigan undoshlarni o'rganish tizimihaqida ma'lumot bering
148. Ketma-ket kelgan bir xil undoshlarni o'rganish tizimihaqida ma'lumot bering
149. Bo`g`in tushunchasi ustida ishlash metodikasihaqida ma'lumot bering
150. Grammatik tushuncha nima? Uning o`ziga xos xususiyatini aytинг.

Rus guruhlari uchun

1. Какие предметы включает методика преподавания родного языка?
2. Предмет методики преподавания родного языка.
3. Каковы задачи методики обучения родному языку в начальных классах?
4. DTS начального образования и анализ учебной программы
5. Что является основной методики преподавания родного языка?
6. Какие вопросы изучает методологическая наука?
7. Ответить на вопрос чему следует учить учащихся?
8. На каких ступенях системы образования преподается родной язык?

9. Объясните основные разделы методики преподавания родного языка.
10. Фонетика и фонология служат основой для формирования элементарных навыков чтения, в связи с каким отделом?
11. Предметы, связанные с методикой преподавания родного языка:
12. Предметы, служащие научной основой методики обучения родному языку
13. Принципы методики преподавания родного языка.
14. Какая теория основана на методологии Прописи?
15. Психофизиологическое описание процесса чтения и письма.
16. К чему применяется методтеоретической проверки?
17. Опишите экспериментальный метод.
18. Методы проверки методики преподавания родного языка
19. Назовите правила пользования доской.
20. Описать возможности формирования качества.
21. Какой эмпирический метод используется для определения?
22. Определите строку, которая правильно дает структуру программы по родному языку для начальной школы.
23. Отметьте ответ, в котором показаны основные методы обучения грамоте.
24. 2-й этап обучения по слоговому методу Изложение понятий о слогообразовании
25. Каков характер аналитико-синтетического звукового метода по цели формирования личности
26. Что важно в аналитико-синтетическом звуковом методе с психолингвистической точки зрения?
27. Как аналитико-синтетический звуковой метод подходит к обучению грамоте с организационной точки зрения?
28. Объясните процесс учета готовности детей к обучению грамоте
29. Основная задача уроков чтения в процессе обучения грамоте.
30. Как подходить к ученикам на первых уроках грамоты?
31. Какие бывают виды упражнений по обучению грамоте?
32. Система знаний, которые студенты приобретают практически в процессе обучения грамоте
33. Этапы формирования графических (письменных) навыков
34. Что ученик должен сделать в первую очередь, чтобы научиться читать?
35. Структура того, что находится на страницах алфавита, что постепенно усложняется.
36. Опишите набор практических орфографических знаний, которые учащиеся приобретают на уроках письма.
37. Виды диктантов, проводимых на уроках письма в процессе обучения грамоте
38. Каковы задачи занятий по чтению до алфавита?
39. Дайте информацию о современных методах анализа и синтеза слов по звучанию.
40. Объясните четыре этапа формирования графических навыков.

41. Как в процессе обучения грамоте даются задания при дифференцированном подходе?
42. Какая работа над орфографией проводится при обучении грамоте?
43. Что учащиеся узнают на практике во время обучения грамоте?
44. Объясните основные требования, общие для обучения грамоте на уроках чтения и письма и некоторые их виды.
45. Цели и задачи обучения прописи.
46. На основе каких научно-педагогических принципов создан учебник «Букварь»?
47. Навыки чтения и письма...
48. Что вы понимаете под развитием фонематического слуха?
49. Кто на начальном этапе обучения грамоте связывал чтение с письмом?
50. Каким навыкам обучают в первую очередь при обучении красивому письму?

Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari.

Darslik va o'quv qo'llanmalar

1. M.Hamroyev, D.Muhammedova, D.Shodmonqulova, X.G'ulomova, Sh.Yo'ldosheva. Ona tili (darslik). Toshkent: TDPU. 2008.
2. R.Ikromova, D.Muhamedova, M.Hamroyev. Ona tilidan mashqlar to'plami. Toshkent: TDPU. 2009.
3. M.Yo'ldoshev. O'zbek tili praktikumi (1-qism). Toshkent: TDPU. 2005
4. Qosimova K., Matchonov S., G'ulomova X., Yo'ldosheva Sh., Sariyev Sh. Ona tili o'qitish metodikasi. –T.: Bayoz, 2022. – 304 b.

Qo'shimcha adabiyotlar.

1. Azimova I. [va boshq.]. – Ona tili va o'qish savodxonligi [Matn]: 1-sinf o'qituvchilari uchun Metodik qo'llanma. – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021. – 128 b.
2. Azimova I. [va boshq.]. – Ona tili va o'qish savodxonligi [Matn]: 2-sinf o'qituvchilari uchun Metodik qo'llanma. – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021. – 128 b.
3. Mavlonova K. [va boshq.]. – Ona tili va o'qish savodxonligi. 1-qism. Darslik. 2-sinf uchun. Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021. B. – 120.
4. Azimova I. [va boshq.]. – Ona tili va o'qish savodxonligi [Matn]: 3-sinf o'qituvchilari uchun Metodik qo'llanma. – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021. – 128 b.
5. H. Jamolxonov. Hozirgi o'zbek adabiy tili. 2005, "Talqin" nashriyoti.
6. Sh. Rahmatullayev. Hozirgi adabiy o'zbek tili. 2006, "Universitet" nashriyoti.
7. R.Yunusov. O'zbek tilidan praktikum. 1-qism, 2006, TDPU.
8. U. Tursunov, J. Muxtorov. Sh. Rahmatullayev. Hozirgi o'zbek adabiy tili. «O'zbekiston», Toshkent. 1992-yil.
9. Z. Masharipova. O'zbek xalq og'zaki ijodi. T., 2008.

Elektron ta'lim resurslari.

1. www.unlibrary.uz

2. www.jdpu.uz
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz

II. “Matematika va uni o‘qitish metodikasi” o‘quv fani bo‘yicha

Fanning maqsadi: Bo‘lg‘usi boshlang‘ich sinf o‘qituvchilariga matematika o‘qitish metodikasi fanidan muhim bo‘lgan bilim, ko‘nikma va malakalarini shaklantirish va ularni amalda qo‘llay olishini ta’minlash

Fanning vazifasi:talabalarni matematika o‘qitish metodikasi bo‘yicha davlat ta’lim standarti va o‘quv dasturining mazmuni va talablari, shuningdek, maktab darsliklari mazmuni va metodik tuzilishi bilan tanishtirish; boshlang‘ich ta’limda o‘rgatishning zamonaviy ilg‘or metod va usullarini o‘rgatish

Shunigdek o‘qitishda:

- 1) ta’limiy-tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarni amalgalash;
- 2) nazariy bilimlar tizimini o‘rganish jarayonini yoritib berish;
- 3) ta’limni insonparvarlashtirishni;
- 4) matematika o‘qitish jarayonida qadriyatlar, urf-odatlar, sharqona tarbiya qadr-qimmati, bir-biriga hurmati kabi fazilatlarini tarbiyalash;
- 5) o‘qitishning innovation, pedagogik va axborot kommunikasion texnologyalar yutuqlari;
- 6) o‘qitish metodikasi I-IV sinflar matematikasining davomi bo‘lgan V-VI sinf matematikasi mazmuni bilan uzviyligi ta`minlanishini nazarda tutadi

2023-2024 o‘quv yilida “Matematika va uni o‘qitish metodikasi” fanidan o‘tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

I blok

Matematika nazariyasi bo‘yicha.

O‘zbek guruahlari uchun

1. To‘plam tushunchasi. To‘plamlarning berilish usullari.
2. $(2+i), (-1+2i), (-i-1), (-6i)$ kompleks sonlarni tekislikdagi nuqtalar yordamida tasvirlang.
3. Ketma-ket bo‘lish usulida EKUB ni toping: 300,160,720,540,840.
4. Teng to‘plamlar. To‘plam osti. Universal to‘plam. Eyler-Venn diagrammalari.
5. To‘plamlar va ular ustida amallar.
6. Yo‘lakning eni 154 sm bo‘lib, 0,3 foiz nisbiy xato bilan o‘lchangan. O‘lchashning absolyut xotasi bir qiymatli raqam aniqligida topilsin.
7. Tenglamadan x va y xaqiqiy sonlarni toping; $(x+yi)+(3x-2yi)=8+3i$
8. To‘plamlarni sinflarga ajratish.
9. A(-2;1) va B(4;6) nuqtalar orasidagi masofani toping.
10. Moslik va munosabatlardan. Ikkita to‘plam elementlari orasidagi moslik. Moslikning grafi va grafigi.
11. Kitob javonida matematikadan 8 ta, chet tilidan 6 ta va fizikadan 10 ta kitob turibdi. Javondan bitta kitobni necha usulda tanlash mumkin?

12. Stolda ona tili, algebra, geometriya, fizika darsliklari yotibdi. Sevara ularni kitob javoniga qo'yemoqchi. Bu darsliklar javonda jami necha xil usulda turishi mumkin?
13. Binar munosabatlar va ularning xossalari.
14. Kombinatorika masalalari. Yig'indi va ko'paytma qoidasi.
15. 7 nafar o'quvchi navbatga necha usul bilan turishi mumkin.
16. O'rinalashtirishlar va o'rin almashtirishlar.
17. Gruppalashlar. Takrorlanmaydigan gruppalashlar. Chekli to'plamlarning to'plam ostilari soni.
18. Matematik tushuncha. Tushunchaning hajmi va mazmuni.
19. Mulohaza. Mulohazaning inkori. Mulohazalar konyunksiyasi va dizyunksiyasi.
20. Mulohaza. Mulohazalar implikatsiyasi va ekvivalensiyasi.
21. "BARAKA" so'zida harflar o'rnini almashtirib, nechta so'z hosil qilish mumkin?
22. "MATEMATIKA" so'zida harflar o'rnini almashtirib, nechta so'z hosil qilish mumkin?
23. 24975 sonning raqamlari joylarini almashtirib jami nechta har xil 5 xonali son hosil qilish mumkin?
24. 24905 sonning raqamlari joylarini almashtirib jami nechta har xil 5 xonali son hosil qilish mumkin?
25. 25975 sonning raqamlari joylarini almashtirib jami nechta har xil 5 xonali son hosil qilish mumkin?
26. Qavariq sakkizburchakning diagonallari nechta nuqtada kesishadi? Hech qaysi uchta diagonal bitta nuqtada kesishmaydi, deb faraz qiling.
27. O'lchamlari 3×2 bo'lgan to'g'ri to'rtburchak $3 \cdot 2 = 6$ ta kvadratchalarga bo'lingan. Kvadratchalarning tomonlari bo'yicha yurganda A dan B ga olib boruvchi eng qisqa yo'llar soni nechta?
28. O'lchamlari 8×4 bo'lgan to'g'ri to'rtburchak $8 \cdot 4 = 32$ ta kvadratchalarga bo'lingan. Kvadratchalarning tomonlari bo'yicha yurganda A dan B ga olib boruvchi eng qisqa yo'llar soni nechta?
29. 35115 sonning raqamlari joylarini almashtirib jami nechta har xil 5 xonali son hosil qilish mumkin?
30. 3^*470 yozuvidagi yulduzchani shunday raqam bilan almashtiringki hosil bo'lgan son 45 ga qoldiqsiz bo'linsin?
31. n ning qanday eng kichik natural qiymatida $2^n + 1$ soni 33 ga qoldiqsiz bo'linadi?
32. 243 ni qandaydir songa bo'lganda bo'linma 15 ga qoldiq 3 ga teng chiqdi. Bo'luvchi nechaga teng?
33. Qandaydir sonni 1995 bo'lganda qoldiq 1994 ga teng bo'lsa, shu sonni 5 ga bo'lganda qolinqi yoping?
34. Qandaydir sonni 289 ga bo'lganda, qoldiq 287 ga teng bo'lsa, shu sonni 17 ga bo'lgandagi qoldiqni toping?
35. 9^{10} ni 7 ga bo'lgandagi qoldiqni toping.
36. 4^{12} ni 9 ga bo'lganda qolinqi necha bo'ladi?

37. 2146,1991,1805 sonlarining har birini qanday natural songa bo'lganda qoldiqlari bir xil chiqadi?
38. n raqamining qanday qiymatlarida $50+n$ soni eng akn tub ko'paytuvchilarga ajraladi?
39. 50,270 va 300 sonlari EKUKining 4 va 6 sonlarining EKUBiga nisbatini toping?
40. 24,18,30, sonlari EKUKining EKUBiga nisbatini toping?
41. Dastlaki 30 ta natural sonlar ichida 7 soni bilan o'zaro tub bo'lgan sonlar nechta?
42. [4;8] kesmada nechta o'zaro tub sonlar jufti bor?
43. [3;10] kesmada nechta o'zaro tub sonlar jufti bor?
44. $8^{n+2} \cdot 12^{n-3}$ ko'paytmaning natural bo'lувchilar soni 42 ga teng bo'lsa n nechaga teng.
45. Predikatlar. Predikatning inkori. Konyunsiya va dizyunsiya.
46. Predikatlar. Predikatlar implikatsiyasi va ekvivalensiyasi.
47. Nomanfiy butun sonlar to'plamini to'plamlar nazariyasi asosida qurish.
48. Natural son va nol tushunchasi. Nomanfiy butun sonlar to'plamida «teng», «kichik» va «katta» munosabatlari.
49. Yig'indi va ayirmaning ta'rifi, uning mavjudligi va yagonaligi.
50. $A(-5,3)$, $B(3,7)$ nuqtalar berilgan. AB kesmani $\overset{l}{=} \frac{3}{2}$ nisbatda bo'lувchi N nuqtaning koordinatasini aniqlang.
51. Uchlari $A(2,5)$, $B(1, -1)$, $C(1,7)$ nuqtalarada bo'lgan uchburchakning C uchidan o'tkazilgan medianasi uzunligini aniqlang.
52. Uchlari $A(2,5)$, $B(1, -1)$, $C(1,7)$ nuqtalarda bo'lgan uchburchakning tomonlari uzunliklarini aniqlang.
53. Ko'paytmaning ta'rifi, uning mavjudligi va yagonaligi.
54. Nomanfiy butun sonni natural songa bo'lishning ta'rifi, uning mavjudligi va yagonaligi.
55. $A(-1,3)$ nuqtadan 6 birlik masofada ordinata o'qida joylashgan $M(0;y)$ nuqtaning koordinatasini aniqlang.
56. $M(5;5)$ nuqtaning qutb koordinatalarini aniqlang
57. $A(1,3)$ va $B(2,4)$ nuqtalarni $x - y - 2 = 0$ tenglama bilan aniqlangan figugada yotish yoki yotmasligini aniqlang.
58. Markazi $C(0, 2)$ nuqtada bo'lib, Ox o'qqa urinuvchi aylana tenglamasini aniqlang.
59. $M_0(2;1)$ nuqtadan o'tib $2x + 3y + 4 = 0$ to'g'ri chiziqqa parallel bo'lgan to'g'ri chiziq tenglamasini aniqlang.
60. $2x - 3y - 12 = 0$ tug'ri chiziqning koordinata o'qlari Bilan kesishgan nuqtalri koordinatalarini aniqlang
61. $M_0(2;1)$ nuqtadan o'tib $2x + 3y + 4 = 0$ to'g'ri chiziqqa perpendikulyar bo'lgan to'g'ri chiziq tenglamasini aniqlang.
62. $2x + 3y - 6 = 0$ to'g'ri chiziqning burchak koefitsienti k ni va b ni aniqlang.

63. $x - y + 3 = 0$ va $2x - y + 4 = 0$ to‘g‘ri chiziqlarning kesishgan nuqtasi koordinatasini aniqlang.
64. Nomanfiy butun sonlarni qo‘sish amalining aksiomatik ta’rifi. Qo‘sish qonunlari.
65. $M(2,3)$ nuqtadan $5x - 4y - 20 = 0$ to‘g‘ri chiziqqa perpendikulyar bo‘lib o‘tuvchi to‘g‘ri chiziq tenglamasi tuzing.
66. Ko‘paytirish qonunlari. Nomanfiy butun sonlarni ko‘paytirish amalining aksiomatik ta’rifi.
67. Ayirish va bo‘lishning ta’rifi. Nolga bo‘lishning mumkin emasligi. Qoldiqli bo‘lish.
68. Nomanfiy butun sonlar to’plamining xossalari.
69. Natural son miqdorlarni o’lchash natijasi sifatida. Natural son kesma o’lchami sifatida.
70. Sanoq sistemalari tushunchasi. Pozitsion va nopoziitsion sanoq sistemalari.
71. O’nli pozitsion sanoq sistemasi ustidagi arifmetik amallar.
72. O’ndan farqli pozitsion sanoq sistemalari, sonlarning yozilishi, arifmetik amallar.
73. Nomanfiy butun sonlar ustida arifmetik amallar bajarilishining og’zaki usullari.
74. Algebraik operatsiya tushunchasi va uning xossalari: kommutativlik, assotsiativlik, distributivlik va qisqaruvchanlik.
75. Butun manfiy sonlar. Butun sonlar to’plamining xossalari va ularning geometrik interpretatsiyasi.
76. Ulush tushunchasi. Kasr tushunchasi. Butunning ulushi, ulushlarga ko’ra butunni topish. Ratsional sonlar.
77. Ratsional sonlar ustida arifmetik amallar. Qo‘sish va ko‘paytirish qonunlari.
78. Ratsional sonlar. Ratsional sonlar to’plamining xossalari.
79. O’nli kasrlar va ular ustida arifmetik amallarni bajarish algoritmi.
80. Haqiqiy sonlar. Irratsional son tushunchasi.
81. Algebraik operatsiya. Binar algebraik operatsiyalar. Neytral, yutuvchi va simmetrik elementlar.
82. Algebraik sistemalar. Yarim gruppa, gruppa, halqa va maydon tushunchalari.
83. Graflar nazariyasi elementlari: graflar turlari.
84. Geometrik figuralar ularning ta’rifi, xossalari va alomatlari.
85. Sonlarning eng kichik umumiy karralisi va eng katta umumiy bo’luvchisi.
86. Geometrik masalalarning turlari, o’lchash bilan bog’liq amaliy masalalar, hisoblashga oid masalalar, isbotlashga doir masalalar va yasashga doir masalalar.
87. Ko‘pyoqlilar haqida Eyler teoremasi. Prizma, to‘g’ri burchakli parallelepiped, piramida.
88. Aylanma jismlar. Silindr, konus, shar.
89. Miqdor tushunchasi va uning turlari.
90. Figuralarning yuzi. Figuralar yuzini o’lchash usullari.
91. Jismning massasi tushunchasi. Massanining xossalari.
92. Vaqt oraliqlari va ularni o’lchash.

93. 7, 4, 5, 6, 9, 8 raqamlari yordamida hammasi bo‘lib raqamlar takrorlanmasa, nechta uch xonali son tuzish mumkin?
94. 7, 4, 5, 6, 9, 8 raqamlari yordamida nechta uch xonali son tuzish mumkin?
95. Hamma raqamlari toq bo‘lgan nechta 5 xonali son bor?
96. Hamma raqamlari juft bo‘lgan nechta 5 xonali son bor?
97. Yozuvida hech bo‘limganda bitta juft raqam qatnashgan uch xonali sonlar nechta
98. Yozuvida hech bo‘limganda bitta juft raqam qatnashgan 6 xonali sonlar nechta?
99. Sinfda 20 nafar o‘quvchi bor. Fan olimpiadasida qatnashish uchun 3 nafar o‘quvchidan iborat jamoani tanlab olishimiz kerak. Buni necha usulda amalga oshirish mumkin?
100. Sinfda 30 nafar o‘quvchi bor. Fan olimpiadasida qatnashish uchun 3 nafar o‘quvchidan iborat jamoani tanlab olishimiz kerak. Buni necha usulda amalga oshirish mumkin?

Rus guruhlari uchun

- 1 Понятие множества. Элементы множеств. Способы задания множеств
- 2 Операции над множествами, их свойства: объединение, пересечение, разность, симметрическая разность, дополнение множеств
- 3 Разбиение множества на классы. Классификация множеств. Разбиение множества на классы по одному, двум или трем свойствам
- 4 Соответствие между элементами двух множеств. Инъективное, биективное, всюду определенное, функциональное, взаимооднозначное соответствие. Граф и график соответствия.
- 5 : Комбинаторные задачи, правила суммы и произведения.
- 6 Элементы математической логики
- 7 : Высказывания и операции над ними
- 8 Предикаты и операции над ними: область истинности предикатов, тема Предикаты операции над ними.
- 9 Понятие, его объём и содержание: Связь между объёмом и содержанием понятия.
- 10 Множества целых неотрицательных чисел. Порядковые и количественные натуральные числа
- 11 Определения сложения и вычитания, его существование и единственность. Законы сложения.
- 12 Определения умножения, его существование и единственность
- 13 : Определения деления на натуральное число, его существование и единственность.
- 14 Свойства множества целых неотрицательных чисел.
- 15 : Натуральное число как результат измерения величины.
- 16 Система счисления
- 17 Недесятичные позиционные системы счисления
- 18 Арифметические действия над неотрицательными целыми числами
- 19 : Простые и составные числа. Основная теорема арифметики: Решето Эратосфена. Бесконечность множества простых чисел.

20. Делимость суммы и произведения целых неотрицательных чисел
Определение и свойства отношения делимости на множестве целых неотрицательных чисел
21. Множество действительных чисел Операции над действительными числами.
- 22 Множества комплексных чисел. Понятие мнимые числа. Комплексное число и его разные формы.
- 23 Операции над комплексными числами. Свойства множества комплексных чисел.
- 24 Размещения и перестановки с повторениями и без повторений.
- 25 Решето Эратосфена. Бесконечность множества простых чисел.
- 26 Действительные числа. Понятие иррационального числа. Бесконечные десятичные непериодические дроби.
- 27 Множества действительных чисел. Арифметические действия над действительными числами.
28. Правила округления чисел и действия с приближенными числами. Вычисления с помощью микрокалькуляторов.
29. Числовое выражение и его значение.
30. Числовые равенства и неравенства, их свойства и графики. Числовое выражение и его область определения.
31. Тождественные преобразования выражений. Тождество.
32. Уравнения и равенства с одной переменной. Равносильные уравнение и неравенства. Теоремы о равносильности уравнений неравенств.
33. Уравнения с двумя переменными. Уравнение линии. Уравнение окружности. Система уравнений с двумя переменными.
34. Системы и совокупности неравенств с одной переменной. Графическое решение неравенств с двумя переменными.
35. Краткие исторические сведения о возникновении геометрии.
36. Система геометрических понятий, изучаемых в школе. Геометрические фигуры, их определения, свойства и признаки.
37. Построение геометрических фигур с помощью циркуля и линейки.
38. Многогранники. Теорема Эйлера о многогранниках.
39. Призма. Прямоугольный параллелепипед, пирамида.
40. Цилиндр, конус, шар.
41. Изображение этих фигур на плоскости.
42. Отражение свойства реального мира через понятие величины.
43. Основные свойства скалярных величины. Понятие измерение величины.
44. Длина отрезка, ее основные свойства. Измерение длины отрезка. Стандартные единицы длины, отношения между ними.
45. Площадь фигуры. Способы измерения площадей фигур. Равновеликие и равносоставленные фигуры. Нахождение площади прямоугольника и других фигур.
46. Объем тела и его измерение.

47. Другие величины, рассматриваемые в начальном курсе математики: масса, стоимость, время, скорость, путь единицы их измерения. Зависимости между ними.

48. Непозиционные и позиционные темы счисления.

49. Отношения на множестве, их свойства. Отношение эквивалентности. Связь отношения эквивалентности.

50. Связь отношения эквивалентности с разбиением множества классы. Отношение порядка.

II blok

Matematika o'qitish metodikasi bo'yicha.

O'zbek guruahlari uchun.

1. Boshlangich sinflarda matematika o'qitish metodikasi fan sifatida.
2. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.
3. Matematika o'qitish metodikasining tatqiqot metodlari.
4. Boshlangich sinflarda matematika kursining mazmuni va tuzilishi.
5. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodlari va uning turlari.
6. Boshlangich sinf matematika darslarida interfaol metodlardan foydalanish.
7. Boshlangich sinf matematika darslarini tashkil qilishda didaktik o'yin metodlaridan foydalanish
8. Boshlangich sinfda matematika o'qitishni tashkil qilish shakllari.
9. Boshlang'ich sinf matemayika darslarida muammoli dars va uni tashkil qilish usullari.
10. Boshlang'ich sinf matematika darslarini tahlil qilish.
11. Boshlangich sinfda matematikadan darsdan tashqari mashgulotlarni tashkil etish va uning turlari.
12. Oz komplektli maktablarda matematika o'qitish xususiyatlari.
13. Matematika darslarida pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish.
14. Boshlangich sinflarda nomanfiy butun sonlarni raqamlashga o'rgatish metodikasi.
15. O'quvchilarni maktabgacha bo'lgan davrda matematik tayyorgarligi darajasini aniqlash va ularni tartibga solish
16. O'n ichida raqamlashga o'rgatishning tayorgarlik ishlari.
17. Kontsentrlar bo'yicha raqamlashga o'rgatish metodi.
18. Yuz ichida nomanfiy butun sonlarni raqamlashga o'rgatish metodikasi.
19. Ogzaki va yozma raqamlash. Son va raqam tushunchasi.
20. Ming ichida nomanfiy butun sonlarni raqamlashga o'rgatish metodikasi.
21. Ko'p xonali sonlar ustida nomanfiy butun sonlarni raqamlashga o'rgatish metodikasi.
22. Boshlangich sinflarda asosiy miqdorlar va ularni o'lchov birliklarini o'rgatish metodikasi.
23. Uzunlik va yuza o'lchov birliklari.
24. Massa va sigim o'lchov birliklari.
25. Vaqt va hajm o'lchov birliklari.

26. O'nlik ichida arifmetik amallarni o'rgatish metodikasi.
27. Yuzlik ichida arifmetik amallarni o'rgatish metodikasi.
28. Minglik ichida arifmetik amallarni o'rgatish metodikasi.
29. Ko'p xonali sonlar ichida arifmetik amallarni o'rgatish metodikasi.
30. Qo'shish va ayirish, ko'paytirish va bo'lismi amallari ma'nosini ochib berish.
31. Arifmetik amallarni bajarishning ogzaki va yozma hisoblash usullari.
32. Algebraik materiallarni o'rgatish metodikasi.
33. Boshlang'ich sinf matematika darslarida son va ifoda tushunchasi o'rgatish metodikasi.
34. Tenglik va tengsizlik, qo'sh tenglik va qo'sh tengsizlik haqida tushuncha.
35. Tenglama tuzilishi va turlari. Tenglamani echish o'rgatish metodikasi.
36. Geometrik materialni o'rganish metodikasi.
37. Nuqta, kesma, nur tushunchasi haqida tasovvurni shakllantirish metodikasi.
38. Burchaklar va ularning turlarini tushuntirish metodikasi.
39. Figuralarni farqlay olish, qismlarga bo'lismi, qismlardan figuralar hosil qilish.
40. Ko'pburchaklar perimetri va yuzasini hisoblash.
41. Koordinata burchagi va nuqta koordinatasini o'rgatish metodikasi.
42. Ko'pyoq. To'gri burchakli parallelepiped.
43. Fazoviy shakllar. Kub va uning elementlarini o'rgatish metodikasi.
44. Grafik ko'rinishidagi ob'ektlar ustida ishlash. Sodda grafiklar, diyagrammalar, jadvallar.
45. Burchak gradusi 30,45,60,90 gradusli burchaklarni transportir yordamida o'lchash.
46. Kasr tushunchasi bilan tanishtirish metodikasi.
47. Ulush. Butunning ulushini topish. Ulushga ko'ra butunni topish.
48. Maxraji 10 dan oshmagan kasrlarni taqqoslashni o'rgatish metodikasi.
49. Maxraji bir xil bo'lgan kasrlarni qo'shish va ayirishning ma'nesi.
50. Kasr turlari va ular ustida arifmetik amallar bajarish.
51. Turli xil maxrajli kasrlarni qo'shish va ayirish amalini bajarilishini tushuntirish.
52. Turli xil maxrajli kasrlarni ko'paytirish va bo'lismi amalini bajarilishini tushuntirish.
53. O'nli kasrni to'gri kasr ko'rinishida ifodalash.
54. O'nli kasrlar ustida arifmetik amallar.
55. Arifmetik masalalar yechishga o'rgatish metodikasi.
56. Masala va uning tarkibi. Sodda va murakkab masala.
57. Masala echishga o'rgatish bosqichlari va malakalarining mantiqiy asosi.
58. O'nlik kontsentri bo'yicha masalalar yechish ustida ishlash.
59. Yuzlik kontsentri bo'yicha masalalar yechish ustida ishlash.
60. Minglik kontsentri bo'yicha masalalar yechish ustida ishlash.
61. Ko'p xonali sonlar kontsentri bo'yicha masalalar yechish ustida ishlash.
62. To'gri to'rtburchak va kvadratning perimetri, yuzasiga doir masalalar echishga o'rgatish.
63. Yuzlarni formula yordamida hisoblashga doir masalalar.
64. Masalalarni tenglama va jadval tuzib echish.

65. Matematika o'qitish metodikasining taraqqiyoti tarixi hamda rivojlanish yo'llari.
66. Boshlangich sinflarda matematikadan DTS tahlili.
67. Boshlangich sinflarda amaliy o'qitish metodlari: induktsiya, deduktsiya, analogiya.
68. Boshlang'ich sinf matematika darsni tashkil qilishga tayorgarlik, bir soatlik dars reja konspektini taylorlash.
69. Sodda va murakkab masalalarini o'rgatish metodikasi.
70. Boshlang'ich sinf matematika fanlarini o'qitishda AKT va texnik vositalardan foydalanish.
71. Ko'p xonali sonlarni uch xonali sonlarga bo'lish usullari.
72. Uch xonali sonlar ichida yigindiga sonni qo'shish usullari.
73. Ko'p xonali sonlarni ikki xonali sonlarga bo'lish usullari.
74. Uch xonali sonlar ichida yigindidan sonni ayirish usullari.
75. Uch xonali sonlarni qo'shish va ayirishning ogzaki va yozma usullari.
76. Nolni songa qo'shish va ko'paytirish. Nol bilan tugaydigan songa bo'lish usuli.
77. 10,100,1000 ga ko'paytirish va bo'lish usullari.
78. Ming ichida yozma va ogzaki qo'shish va ayirish.
79. Ko'p xonali songa bir xonali sonni bo'lish va ko'paytirish usuli.
80. Yozma bo'lish usulini tushuntiring (ko'p xonali sonlar misolida)
81. Yaxlit sonlar haqida tushuncha. Yahlit sonlarga ko'paytirish va bo'lish usullari.
82. Ming ichida o'nlikdan va yuzlikdan o'tmasdan qo'shish va ayirish usullari.
83. O'nlikdan va yuzlikdan o'tib qo'shishning umumiy usuli.
84. Jadvaldan tashqari ko'paytirish va bo'lish usullari.
85. O'nlikdan va yuzlikdan o'tib ayirishning umumiy masalasi.
86. Qoldiqli bo'lish usuli va uning mohiyatini misollar asosida tushuntiring.
87. To'rt arifmetik amal qatnashgan misollarni yechish qoidalari (algoritmi).
88. Yigindiga va ayirmaga sonni qo'shish usuli. Qo'shish va ayirishning ma'nosi.
89. Ko'paytirish va bo'lish orasidagi boglanishni (misollar asosida) tushuntiring.
90. Matematika darslarida ko'rgazmali qo'llanmalar haqida tushuncha.
91. Boshlang'ich sinf matematikasida o'qitishning og'zaki metodlari.
92. Boshlang'ich sinf matematikasida o'qitishning amaliy metodlari.
93. Boshlang'ich sinf matematikasida o'qitishning ko'rgazmali metodlari.
94. Ko'p xonali sonlarni raqamlashda sinf tushunchasi.
95. Boshlang'ich sinflarda 10 ichida nomanfiy butun sonlami nomerlashga o'rgatish metodikasi.
96. Boshlang'ich sinflarda 100 ichida nomanfiy butun sonlami nomerlashga o'rgatish metodikasi.
97. Boshlang'ich sinflarda 1000 ichida nomanfiy butun sonlarni nomerlashga o'rgatish metodikasi.

98. Boshlang'ich sinflarda ko'p xonali sonlar ichida nomanfiy butun sonlarni nomerlashga o'rgatish metodikasi.
99. Boshlang'ich sinflarda miqdorlami o'rgatish metodikasining umumiylasalari.
100. Uzunlik va yuza o'lchov birliklari.
101. Massa va sig'im o'lchov birliklari
102. Vaqt o'lchov birliklari.
103. Boshlang'ich sinflarda matematikadan sinfdan tashqari ishlarni tashkil qilish.
104. Boshlang'ich sinflarda matematikadan o'qitish jarayonida ko'rgazmalilikdan foydalanish
105. Boshlang'ich sinflarda sonlarni raqamlash, tayyorgarlik davri. 1-sinf matematika darsligi tahlili.
106. Boshlang'ich sinflarda nomanfiy butun sonlarni o'n ichida nomerlashga o'rgatish metodikasi
107. Boshlang'ich sinflarda nomanfiy butun sonlarni yuz ichida nomerlashga o'rgatish metodikasi
108. Boshlang'ich sinflarda nomanfiy butun sonlarni ming ichida nomerlashga o'rgatish metodikasi
109. Miqdorlarni o'rgatish metodikasi. Uzunlik va yuza o'lchov birliklari.
110. Boshlang'ich sinfda matematika o'qitishda tadqiqot metodlaridan foydalanish.
111. Boshlang'ich sinfda matematika o'qitish metodlari.
112. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishni tashkil qilishda interfaol metodlardan foydalanish.
113. Boshlang'ich sinfda matematika o'qitish o'quv vositalari.
114. Boshlang'ich sinflarda matematikadan o'quv jarayonida ko'rgazmalilikdan foydalanish
115. Ixtisoslashtirilgan boshlang'ich sinflarda matematika darsni tashkil etish
116. Raqamlash tarixi, raqam va hisobni kelib chiqishi bosqichlari.
117. Boshlang'ich sinflarda nomanfiy butun sonlarni 10,100,1000 ichida nomerlashga o'rgatishda ko'rgazmalilikdan va didaktik o'yinlardan foydalanish.
118. Boshlang'ich sinflarda matematika oq'itishda kompetesiyaviy yondashuv
119. Boshlang'ich sinfda matematika o'qitish metodlari. Induksiya, deduksiya va analogiya metodlari.
120. Boshlang'ich sinflarda matematikadan fakultativ darslarni tashkil qilish.
121. Boshlang'ich sinflarda matematikadan o'quv jarayonida ko'rgazmalilikdan foydalanish
122. Boshlang'ich sinflarda matematika oq'itishda kompetesiyaviy yondashuv jarayonida AKTdan foydalanish
123. Boshlang'ich sinflarda sonlarni raqamlash, tayyorgarlik davri. Daftar bilan ishslash metodikasi.
- 124. 1-sinf matematika darsligi o'quv materialini o'rganish metodikasi.**
125. PIRLS, PISA, TIMSS, TALIS xalqaro baholash dasturlarining maqsad va vazifalari.

126. O'quv jarajoniga PISA xalqaro baholash dasturini joriy etish tajribasi.
127. O'quv jarajonida TIMSS xalqaro baholash talablari asosida o'quvchilarni tayyorlash.
128. Nomanfiy sonlar ustida arifmetik amallarni o'rgatish metodikasining umumiy masalalari.
129. O'nlik va yuzlik konsentrinda arifmetik amallarni o'rgatish metodikasi
130. Minglar va ko'pxonali sonlar konsentrinda arifmetik amallarni o'rgatish metodikasi
131. Boshlang'ich sinflarda algebra elementlarini o'rgatish metodikasining umumiy masalalari.
132. Tenglik va tengsizliklami o'rgatish metodikasi bilan tanishtirish metodikasi.
133. Sodda tenglamalami o'rgatish metodikasi.
134. Tenglama tuzilishi, turlari. Tenglamalar yechish metodikasi.
135. Geometriya elementlarini o'rgatish metodikasining umumiy masalalari. Perimetr va yuza tushunchalarini o'rgatish metodikasi.
136. O'nlik va yuzlik konsentrinda masalallar yechish metodikasi
137. Uch va to'rt xonali sonlami raqamlash metodikasi.
- 138.** To'rt xonali sonni xona birliklari yig'indisi ko'rinishida tasvirlash va ularni taqqoslash.
139. Natijasi 1000 ichida bo'lgan bir, ikki va uch xonali sonlar ustida qo'shish va ayirishni og'zaki bajarish.
140. 1000 ichida arifmetik amallarni bajarish usullari.
141. Tarkibli masalalar. Sodda hollarda sonning bo'lувчilarini va karralilarini aniqlash metodikasi.
142. To'g'ri chiziq tushunchasi va to'g'ri chiziqnini o'rgatish metodikasi.
- 143.** Katakli daftarda o'qqa nisbatan simmetrik figuralarni yasash. Kesmani teng bo'laklarga bo'lish.
144. Qoldiqli bo'lish. Bo'linishga arifmetik va matnli masalalar
145. Pozitsion va nopoziitsion sanoq sistemalari.
146. Qo'shishning o'rinni almashtirish va guruhash xossasi. Natijani tekshirish usullari. Tenglamalami yechish.
147. Miqdorlarni taqqoslash, qo'shish va ayirishni o'rgatish metodikasi.
148. O'rta arifmetikni topishga doir masalalar yechish.
149. Massa birliklari va ularni bir birlikdan ikkinchi birlikga o'tkazishga oid masalalarni yechishni o'rgatish metodikasi
150. Bo'lish va ko'paytirish amali bilan yechiladigan masalalarni o'rgatish metodikasi.

Rus guruhlari uchun

- 1.Методика Мепреподования математики в начальных классах как предмет.
- 2.Взаимосвязь методики преподавания математики с другими предметами.
- 3.Исследовательские методы методики преподавания математики.
- 4.Содержание и структура куска математики в начальных классах.
- 5.Методы обучения и их виды.

- 6.Использование интрактивных методов на уроках математики в начальной школе.
- 7.Виды уроков в зависимости от дидактического характера.
- 8.Формы организации обучения математике в начальной школе.
- 9.Структура ис система урока математики в начальной школе.
- 10.Проблемный урок и методы его организации.
- 11.Анализ уроков математики.
- 12.Организация внеклассной работы по математике в начальной школе и ее виды.
- 13.Методика обучения решению типовых задач по соотношению величин.
- 14.Международные оценочные программы PIRLS ,TIVSS, PISA, TALIS
- 15.Разработка учебных материалов инновационным способом,охватывающим материалы международных оценочных программ.
- 16.Методика работы с вопросами остаточности,проведение тематических фрагментов урока.
- 17.Общие вопросы методик обучения количествам в начальных классах.
- 18.Методика работы с тетрадью.
- 19.Методика обучения нумерации целых неотрицательных чисел в пределах сотни.
- 20.Устная и письменная нумреация .Понятие числа и числа.
- 21.Методика обучения и счислению неотрицательных целых чисел тысячами.
- 22.Методика обучения нумерации неотрицательных целых чисел многозначными числами.
- 23.Методика обучения основными величинам и единицам их измерения в начальных классах.
- 24.Единицы измерения длины и поверхности.
- 25.Единицы измерения массы и емкости.
- 26.Единицы измерения времени и объема.
- 27.Методика обучения арифметическим действиям с десятками.
- 28.Методика обучения арифметическим дейтсвиям в сотнях.
- 29.Методика обучения арифметическим дествиям тысячи.
- 30.Методика обучения арифметическим действиям с многозначными числами.
- 31.Раскрыть смысл операций сложения и вычитания,усножения и деления.
- 32.Устные и письменные расчетные приемы выполнения арифметических действий.
- 33.Табличные и нетабличные методы умножения.
- 34.Методика преподования алгебраических материалов.
- 35.Понятие числа и выражения.Числовое и буквенное выражение.Выражение с переменной.
- 36.Понятие равенства и неравенства,двойного равенства и двойного неравенства.
- 37.Структура и типы уравнений.Методика решений уравнений.
- 38.Методы изучения геометрического материала.

- 39.Методика формирования представления о понятиях точка,сечение,многоугольник.
- 40.Способы объяснения углов и их виды.
- 41.Уметь различать фигуры,делить их на части,составлять фигуры из частей.
- 42.Вычисление периметра и площади поверхности многоугольников.
- 43.Координатный угол.Координата точки.
- 44.Многоугольник.Прямоугольный параллелепипед.
- 45.Пространственные формы.Куб и его элементы.
- 46.Работа над графическими объектами.Простые графики,схемы ,таблицы.
- 47.Градус угла.Измерение углов 30,40,60,90 градусов с помощью транспортира.
- 48.Способ введения понятия дроби.
- 49.Поделись.Найди доля целого.Найди целое по доле.
- 50.Сравнение дробей со знаменателем,не превышающим 10.

Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari Asosiy adabiyotlar

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

- 1) Jumayev M.E. Matematika o'qitish metodikasi. (OO 'Y uchun darslik.) Toshkent. "Turon-Iqbol", 2016 yil.
- 2) Jumayev M.E. Tadjiyeva Z.G'. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasi. (OO 'Y uchun darslik.) Toshkent. "Fan va texnologiya", 2005 yil.
- 3) Jumayev M.E. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasidan praktikum. (OO 'Y uchun o'quv qollanma) Toshkent. "O'qituvchi", 2004 yil.
- 4) Jumayev M.E. Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitish metodikasidan laboratoriya mashg'ulotlari. (O O'Y uchun o'quv qo'llanma) Toshkent. "Yangi asr avlod", 2006
- 5) Tadjiyeva Z.G', Abdullayeva B.S, Jumayev M.E, Sidelnikova R.I, Sadikova A.V. Методика преподавания математики-Т: Turon-iqbol, 2011g

Qo'shimcha adabiyotlar:

- 12) B.S.Abdullayeva va boshq. Matematika 1. l-sinflar uchun ilg'or va axborot kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etish bo'yicha metodik qo'llanma "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat nashriyoti. 11 b.t. Toshkent-2014. 176 bet
- 13) B.S.Abdullaeva va boshq. Matematika 2-sinflar uchun ilg'or va axborot kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lim jarayoniga joriy etish bo'yicha metodik qo'llanma "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat nashriyoti. II b.t.Toshkent-2015. 176 bet
- 14) B.S.Abdullaeva va boshq. Matematika 3-sinflar uchun ilg'or va axborot kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lum jarayoniga joriy etish bo'yicha metodik qo'llanma "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat nashriyoti. 11b.t.Toshkent-2016. 176 bet
- 15) B.S.Abdullaeva va boshq. Matematika 4-sinflar uchun ilg'or va axborot kommunikatsiya texnologiyalarini ta'lum jarayoniga joriy etish bo'yicha metodik

qo'llanma "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat nashriyoti. 11 b.t. Toshkent -2017. 224 bet

Internet saytlari

1. www. jdpu. uz
2. www. pedagog. uz
3. www. Ziyonet. uz
4. www. edu. uz
5. www.nadlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'zMK)

2023-2024 o'quv yilida "Boshlang'ich ta'lif pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya" fanidan o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi sinovining asosiy savollari

Fanni o'qitishdan maqsad:talabalarni boshlang'ich ta'lif pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi fanining metodologiyasi, ta'lif muassasalarida ta'lif va ma'naviy-ma'rifiy ishlami samarali tashkil qilish, zamonaviy darslami tashkil etishning integratsiyalashuvi, pedagogik innovatsiyaning predmeti, ilmiy bilim sohasidagi yangi rivojlanish, tashkil etish va mazmunini boyitish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan qurollantirishdan iborat.

Fanning vazifalari:zamonaviy sharoitlarda o'rgatiladigan pedagogika fanlari rivojining asosiy qonuniyatları haqida; kasbiy faoliyatda tayanch ahamiyat kasb etuvchi fan tarmog'i, ta'lif va tarbiya nazariyasi; ta'lif texnologiyasi; tarbiya nazariyasi mazmuni, tamoyillari, tarbiya shakllari, tarbiya texnologiyasi; umummilliy tushuncha, ta'lif va tarbiyani integratsiyalash o'qitish orqali sinflarga ajratish; o'qitish va tarbiyani integratsiyalash; zamonaviy pedagogik texnologiyalar, o'quv faoliyatini faollashtirish metodlari; ta'lif va tarbiyaning psixologik-pedagogik tamoyillarini o'rgatishdan iborat

Boshlang'ich ta'lif pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya fanidan savollar

O'zbek guruhlari uchun

1. Boshlang'ich ta'lif pedagogikasi fanining vazifalari.
2. Boshlang'ich sind o'quvchilarida o'quv-biluv motivlarini shakllantirish imkoniyati,o'qitish ta'lif jarayonining tarkibiy qismi sifatida.
3. Boshlang'ich ta'lif pedagogikasining rivojlanishi
4. Shaxs tushunchasi
5. Pedagogika fanining paydo bo'lishi va rivojlanishi (Avesto davri).
6. SHaxsnı rivojlantiruvchi metodlar.
7. Boshlang'ich ta'lif pedagogikasining asosiy tushunchalari
8. O'qituvchi pedagogik faoliyatida psixologik to'siqlar
9. O'qituvchining ijodkorligi.
10. Pedagogika fanining asosiy tushunchalari (kategoriyalari).
11. Sharq mutafakkirlari va ma'rifikatparvar pedagoglari asarlarida o'ziga xos pedagogik qarashlar..
12. Shaxsning faoliyat tushunchasi
13. Shaxs shakllanishida biologik ta'sir.

- 14.O‘qituvchining ta’lim jarayonidagi faoliyati va darsga tayyorgarligi
- 15.O‘quvchi nutqini rivojlantiruvchi metodlar
- 16.Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining paydo bo‘lishi va rivojlanishi.
- 17.Shaxs shakllanishida maqsadli tarbiyaning ta’siri.
- 18.O‘qituvchining darsga tayyorgarligi
- 19.Ta’lim turlari tasnifi
- 20.Ta’lim qonuniyatlari
- 21.Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining paydo bo‘lishi va rivojlanishi (Sharq uyg‘onish davri).
- 22.Shaxs shakllanishida muhitning ta’siri
- 23.Ta’lim tamoyillari
- 24.Shaxsda “Men” tushunchasining rivojlanishi
- 25.Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining paydo bo‘lishi va rivojlanishi (Temuriylar davri).
- 26.Shaxs shakllanishida mustaqil fikrning ta’siri.
- 27.Shaxsni rivojlanishida faoliyat turlari
- 28.O‘quvchining ijodkorligini rivojlantirish
- 29.Ta’limning ilmiylik tamoyili
- 30.Ta’limning izchiklik va tizimlilik tamoyili
- 31.Dars turlari
- 32.Shaxsni rivojlantiruvchi metodlar
- 33.Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining paydo bo‘lishi va rivojlanishi (Jadidchilik davri).
- 34.Ta’limning nazariya va amaliyot birligi tamoyili
- 35.Ta’limning ko‘rgazmalilik tamoyili
- 36.Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasi fanining paydo bo‘lishi va rivojlanishi (Mustaqillikkacha bo‘lgan davr).
- 37.Ta’limiy-axloqiy qarashlarning paydo bo‘lishi. (Yusuf Xos Hojib, Unsurul Maoliy Kaykovus “Qobusnoma” asari).
- 38.Ta’limiy-axloqiy qarashlarning paydo bo‘lishi. (Ahmad Yugnakiy “Hibat ul-haqoyiq”, Muslihiddin Sa’diy. “Guliston” asari).
- 39.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta’lim tizimi va pedagogika fani rivoji. Singapur ta’lim tizimi..
- 40.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta’lim tizimi va pedagogika fani rivoji. Buyuk Britaniya ta’lim tizimi.
- 41.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta’lim tizimi va pedagogika fani rivoji. Fillandiya ta’lim tizimi.
- 42.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta’lim tizimi va pedagogika fani rivoji. Xitoy ta’lim tizimi.
- 43.Pedagogik mahorat haqida tushuncha, uning o‘qituvchi faoliyatidagi o‘rni va ahamiyati..
- 44.Ta’lim-tarbiya o‘quvchi shaxsni ijtimoiylashtirish omili sifatida.
- 45.Boshlang‘ich ta’lim pedagogikasining asosiy tushunchalari
- 46.Sharq mutafakkirlari va ma’rifatparvar pedagoglari asarlarida o‘ziga xos pedagogik texnologiyalar elementlarining mavjudligi.

- 47.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
Hindiston ta'lim tizimi.
- 48.Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ijtimoiy-axloqiy me'yorlar mazmunidan
xabardor etish, axloqiy me'yorlar, axloqiy ong va madaniyatni shakllantirish.
- 49.Aqliy tarbiya, tafakkurni shakllantirish, dunyoqarashni rivojlantirish.
- 50.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
Rossiya ta'lim tizimi..
- 51.Tarbiyalanuvchilaming yosh xususiyatlari.
- 52.Xalq pedagogikasida tarbiya metodlari.
- 53.Shaxs shakllanishida mustaqil fikrning ta'siri.
- 54.Shaxsni rivojlanishida faoliyat turlari
- 55.Tarbiya jarayonining natijasi.
- 56.Ta'limning izchiklik va tizimlilik tamoyili
- 57.Boshlang'ich ta'limda tarbiya metodlarini maqsadga muvofiq tanlash.
- 58.Tarbiya nazariyasi pedagogika fanining muhim tarkibiy qismi ekanligi.
- 59.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
Janubiy Korea ta'Iim tizimi.
- 60.Shaxsni shakllantirish va rivojlantirish metodlari.
- 61.Ta'limning o'quvchi xususiyati va yoshiga mos bo'lish tamoyili.
- 62.O'quvchining ijodkorligini rivojlantiruvchi metodlar
- 63.Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanining vazifalari.
- 64.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
Yaponiya ta'Iim tizimi.
- 65.O'qituvchining suxandonligi
- 66.Pedagoglik faoliyatida ijodkorlik
- 67.Milliy aksiologiya va undan boshlang'ich ta'lim tizimida foydalanish
imkoniyatlari.
- 68.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
Germaniya ta'lim tizimi.
- 69.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
Fransiya ta'lim tizimi.
- 70.Shaxs shakllanishida biologik ta'sir.
- 71.Psixologik -pedagogik bilimlar integrastiyasi.
- 72.Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji.
AQSH ta'lim tizimi.
- 73.Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyalash.
- 74.Didaktikaning tushunchasi
- 75.Dars - ta 'lim tizimini tashkil etishning asosiy shakli sifatida.
- 76.Shaxs shakllanishida mustaqil fikrning ta'siri.
- 77.Shaxsni rivojlanishida faoliyat turlari
- 78.O'quvchining ijodkorligini rivojlantirish
- 79.Ta'limning izchiklik va tizimlilik tamoyili
- 80.Hadis ilmiyning paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy va Imom at-Termiziyning hadis ilmi rivojidagi xizmatlari.
- 81.Shaxs shakllanishida maqsadli tarbiyaning ta'siri.

- 82.O‘qituvchining darsga tayyorgarligi
- 83.Jismoni tarbiya
- 84.Pedagogika fanining predmeti, maqsadi, vazifasi, ilmiy tadqiqot metodlari.
- 85.Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. tarbiya maqsadi va vazifalari.
- 86.Didaktika ta’lim nazariyasi sifatida.
- 87.Ta’lim paradigmalar
- 88.Ta’lim jarayoni yagona pedagogik tizim sifatida.
- 89.Ta’lim tamoyillari.
- 90.Ta’lim metodlari va vositalari.
- 91.Ta’limni tashhis etish.
- 92.Ta’limni tashkil etishning asosiy shakli.
- 93.Dars - ta’limni tashkil etishning asosiy shakli.
- 94.Tarbiya jarayoning mohiyati, mazmuni, tarbiya tamoyillari va metodlari.
- 95.O‘quvchilar jamoasi - yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli.
- 96.Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o‘quvchilarni aqliy tarbiyalash.
- 97.Fuqarolik tarbiyasi.
- 98.O‘quvchilarning yuksak ma’naviy-ahloqiy tarbiyasi.
- 99.O‘zbekiston Respublikasi ta’lim tizimi. (ta’lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy tamoyillar.
100. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida o‘quv-biluv motivlarini shakllantirish.
101. Sharq uyg‘onish davrida pedagogik fikr taraqqiyoti (Al-Xorazmiy, al-Forobi, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning ta’lim -tarbiyaga oid qarashlari.
102. XIV-XVI asrlarda Movarounnahrda ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
103. O‘quv jarayonida innovatsion texnologiyalarning qo‘llash.
104. XVII-XIX asming birinchi yarmida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.
105. XIX asming ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida ta’lim va pedagogik fikrlar (Saidahmad Siddiqiy, Abdulla Avloniyarning ta’lim- tarbiya taraqqiyotida tutgan o‘mi) .
106. Mustaqil O‘zbekistonda ta’lim va pedagogik fikr taraqqiyoti.
107. Jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi bayoni. Yan Amos Komenskiyning pedagogik sistemasi.
108. Rus pedagog olimlari va ularning pedagogik g‘oyalari. K.D.Ushinskiyning pedagogik nazariyasi va didaktik ta’limoti.
109. Iqtisodiy rivojlangan xorijiy davlatlarda ta’lim tizimi.
110. O‘quvchilami ma’naviy-axloqiy tarbiyalash.
111. Bolalar tarbiya jamoasi - yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli.
112. Nafosat tarbiyasi.Uning maqsad va vazifalari.
113. Mehnat tarbiyasi. Uning maqsad va vazifalari.
114. Oilada tarbiya asoslari.
115. Pedagogik faoliyatda tarbiya turlari va usularidan foydalanish imkoniyatlari.
116. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga ekologik tarbiya berishning maqsad va vazifalari.

117. Dars turlari va darsga bo‘lgan talablar.
118. Maktab hujjatlarini o‘rganish va tahlil qilish.
119. Boshlang‘ich ta’lim fanlarini o‘qitilish jarayonida sharq mutafakkirlari
merosidan foydalanish.(o‘qish va tarbiya darslari misolida).
120. Ta’lim jarayonida integratsiyalashning nazariy asoslari haqida umumiy
tushuncha
121. A.Navoiyning “Mahbub- ul- qulub” asarining pedagogik tahlili.
122. A.Avloniyning pedagogik qarashlari.
123. Pedagogik masala va vaziyatlarni yechishda kasbga oid bilimlardan
foydalanish.
124. Pedagoglik kasbi haqida sharq va g‘arb olimlarining qonuniyatlaridan
foydalanish.
125. Pedagogik faoliyatni tashkil etishda muloqatga kirishishinini rivojlantirish.
126. O‘quv materialini didaktik jihatdan qayta ishlay olishni shakllantirish.
127. Dars jarayonida muammoli vaziyatlardan foydalanishda o‘qituvchining
mahorati va ijodkorligi.
128. O‘qituvchining ta’lim jarayonidagi faoliyati va darsga tayyorgarligi
- 129. Interfaol metodlar va ularning tasnifi.**
130. Masofali ta’lim texnologiyalari.
131. O‘qitishni individuallashtirish texnologiyasi
132. Video ma’ruzalar va ularni tashkil etishga qo‘yiladigan talablar.
133. Onlayn tizimida o‘qitish.
134. O‘yinli texnologiyalar
135. Fanni o‘zlashtirishga qaratilgan pedagogik texnologiyalar.
136. Mualliflik texnologiyalari.
151. Guruhlarda o‘qitish.
152. Hamkorlikda o‘qitish texnologiyasi.
153. Keys-stadi usulining o‘ziga xos xususiyatlari
154. Ta’limni tashkil etish turlari va shakllari
155. O‘quvchilarning o‘zlashtirgan bilimlari bilim natijalarini tekshirish va
tashxis qilishning maqsad va vazifalari
156. O‘qituvchi nazorati va o‘quvchilar faoliyatini baholashning uyg‘unligi.
157. Baholash mezonlari va ulardagи xatoliklar.
158. Xalq pedagogikasida tarbiya metodlari
159. O‘z-o‘zini tarbiyalash metodlari
160. Musulmon maktablarida ta’lim-tarbiya mazmuni
161. Oila bilan olib boriladigan ijtimoiy-pedagogik faoliyat.
162. Deviant xulq - ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida vasiylik va homiyiik.
163. Bola asrab olgan oila bilan olib boriladigan ijtimoiy-pedagogik faoliyat.
164. Innovatsiyalarni ta ’lim jarayoniga tatbiq etishning tashkiliy pedagogik
asoslari
165. Boshlang‘ich mакtabda integratsiyalashgan ta ’limdan foydalanish
166. Zamonaviy darsni o‘tkazishda integratsiya
167. Dars - ta ’lim tizimini tashkil etishning asosiy shakli sifatida.
168. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini ijtimoiy-axloqiy me’yorlar mazmunidan

- xabardor etish, axloqiy me'yorlar, axloqiy ong va madaniyatni shakllantirish.
169. Motiv va motivatsiya.
  170. Axloqiy tarbiyani tashkil etish.
  137. Aqliy tarbiya, tafakkurni shakllantirish, dunyoqarashni rivojlantirish.
  138. Islom dini g‘oyalaring ta’lim-tarbiyaga ta’siri.
  171. O‘quv jarayonida innovatsion texnoligyalarning qo‘llash.
  139. Sharq pedagogik ta’limotida ta’limiy-axloqiy qarashlar.
  140. Sharq Uyg‘onish davrida ilm-fan va madaniyat.
  141. Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning ilmiy merosi va uning didaktik qarashlari.
  142. Abu Nasr Forobiyning ta’limiy-axloqiy qarashlari.
  143. Beruniy, Abu Ali ibn Sinoning ta’limiy-axloqiy qarashlari.
  144. XIV-XVI asrlarda tarbiya, mакtab va pedagogik fikr taraqqiyoti.
Sohibqiron Amir Temur, Muhammad Tarag‘ay Ulug‘bek. Zahiriddin Muhammad Bobur asarlarida ta’lim-tarbiya masalarining ilgari surilishi.
  145. XIV-XVI asrlarda tarbiya, mакtab va pedagogik fikr taraqqiyoti.
Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Jaloliddin Davoniy, Husayi Void Koshifiy asarlarida ta’lim-tarbiya masalarining ilgari surilishi.
  146. O‘zbekiston ta’lim tizimi va hamkorlik yo‘nalishlari.
  147. Shaxsni o‘zini boshqarish mexanizmlari.
  148. O‘quvchi shaxsning ijtimoiy sifatlari. O‘quvchi shaxsning ijtimoylashuvi masala yuzasidan muammoli vaziyat.
  149. O‘qituvchi mehnati, uning o‘ziga xos xususiyatlari va ijtimoiy ahamiyati.
  150. Mustaqil O‘zbekiston sharoitida „Ta’lim to‘g‘risida“gi Qonunda o‘qituvchi shaxsiga qo‘yiladigan talablar.
  151. Pedagogik fikr tarixi va mакtab amaliyotida o‘qituvchi mahorati masalalari.
  152. Sharq donishmandlari va mutafakkirlaridan Kaykovus, Al-Xorazmiy, A.Farobiy, Ibn Sino va boshqalarning ijodiy meroslarida mudarrislami tanlash, ularga qo‘yiladigan talablar.
  153. Pedagogik fikr tarixi va mакtab amaliyotida o‘qituvchi mahorati masalalari.
  154. Sharq donishmandlari va mutafakkirlaridan Yusuf Xos Hojib, M.Ulug‘bek, A.Navoiy va boshqalarning ijodiy meroslarida mudarrislami tanlash, ularga qo‘yiladigan talablar.
  155. Innovatsiyalarni ta’lim jarayoniga tatbiq etishning tashkiliy pedagogik asoslari.
  156. Mamlakatimizda innovatsiyalarni joriy etishga ehtiyojlarni tug‘ilishi.
  157. Innovatsion jarayonlarning yaratilish bosqichlari.
  158. Fanda o‘qituvchi innovatsion faoliyatining shakllanib bosqichlarini yaratilishi.
  159. Maktabni rivojlantirish dasturi. Rivojlantirish muhitida mакtab ichki ishini tashkil etish.
  160. Zamonaviy, ilg‘or innovatsion texnologiyalarni o‘zlashtirish va o‘quv jarayoniga tadbiq etish.

161. Maktab hayotini insonparvarlashtirish, demokratlashtirish va liberallashtirish. Boshqaruv madaniyatini printsiplari.
162. Boshlang‘ich mактабда integratsiyalashgan ta ’limdan foydalanish.
163. Integratsiyalashgan dars turlari. Zamonaviy darsni o‘tkazishda integratsiya.
164. O‘qituvchilarda darsga ichki tayyorgarlikni ta’minlash. Integratsiyalashgan darslami tashkil etishning samaradorligi.
165. Integratsiya-ta’lim jarayonini qulaylashtirishning muhim prinsipi sifatida.
166. Integratsiya haqida umumiyl tushuncha. Ta’lim jarayonida integratsiyalashgan darslarni tashkil etish.
167. Boshlang‘ich sinflarda integratsiyalashgan darslarni rejalashtirish.
168. O‘quvchilar jamoasi rivojining asosiy shart-sharoitlari
169. O‘quvchilarda aqliy tarbiyani shakllantirishning mazmuni
170. Oiladagi bola tarbiyasida milliy an’analardan foydalanish metodikasi
171. Sinf rahbarining yuksak ma’naviy kamolati haqida
172. O‘quvchilarga tarbiya berish metodlarini izohlang
173. Tarbiya ijtimoiy-tarixiy jarayon sifatida
174. Aqliy tarbiya jarayonida qanday vazifalar hal etiladi
175. Yosh avlodni ma’naviy-axloqiy tarbiyalashda oila va ta’lim muassasasi hamkorligi
176. Tarbiya jarayonida o‘quvchilarga tejamkorlik tushunchalarini singdirishni izohlang
177. Tarbiyaviy ishlar jarayonining ijtimoiy ahamiyati
178. Tarbiyalanuvchilarga ilmiy bilimlarni berish
179. Tarbiya fanini o‘qitish orqali o‘quvchilarga go’zal xulq va odob me’yorlarini singdirish metodikasi
180. Aqliy ta’lim va tarbiya
181. Tarbiya fani jarayonida o‘quvchilar o’z huquqlarini himoya qilishga va ularning qonuniy manfaatlarini ta’minlashga o’rgatish
182. Kichik yoshdagi o‘quvchilarni oiladagi va maktabdagi mehnat tarbiyasining bog’liqligi
183. Ilmiy dunyoqarash nima?
184. Muqaddas kitoblar va sharq allomalari ma’naviy merosining barkamol shaxsni tarbiyalashdagi ahamiyati.
185. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Pedagogikaning paydo bo‘lishi va rivojlanishi.
186. Dars turlari va tuzilishi
187. Yan Amos Komenskiyning pedagogik g’oyalari
188. Pedagogikaning asosiy kategoriyalari: tarbiya, ta’lim, ma’lumot, shakllanish, rivojlanish.
189. K.D.Ushinskiyning pedagogik g’oyalari
190. Pedagogikaning sohalari (tarmoqlari).
191. O‘qituvchining darsga tayyorlanishi va o‘tkazishi
192. Iogann Genrix Pestalotsining pedagogik g’oyalari
193. Bolaning jismoniy va psixik kamoloti qanday davrlarga bo‘linadi?
194. Malaka nima?

195. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan o‘zaro bog‘liqligi.
196. Zamonaviy darsga qo‘yiladigan talablar
197. A.S.Makarenkoning “Pedagogik poema” asari tahlili
198. Shaxs rivojlanishining yosh va o‘ziga xos xususiyatlari
199. Ko‘nikma nima?
200. Ilmiy-pedagogik tadqiqot metodlari tavsifi.

Rus guruhlari uchun

1. Использование наследия восточных мыслителей в процессе начального образования.
2. Мнения восточных мыслителей о воспитании.
3. Воспитательные методы и идеи восточных мыслителей.
4. Использование наследия западных мыслителей в процессе начального образования.
5. Взгляды западных мыслителей на образование.
6. Методы воспитания и идеи западных мыслителей.
7. Виды и формы организации образования.
8. Формы организации образования и их развитие в дидактике.
9. Интегрированный урок в начальных классах.
10. Цели и задачи диагностики совокупных знаний учащихся, результаты знаний.
11. Критерии оценки обучения.
12. Развитие инновационного мировоззрения в образовательном процессе.
13. Развитие авторских школ в инновационном образовании.
14. Концепция инновационной педагогики.
15. Рефлексивные и инновационные технологии.
16. Сравнительный анализ традиционного и инновационного образования.
17. Методы и средства применения инновационных технологий.
18. Основные направления инновационных педагогических технологий.
19. Использование инновационных технологий в образовательном процессе.
20. Формы организации учебного процесса.
21. Возникновение классно-урочной системы в образовании.
22. Основная форма организации воспитательной работы в школе.
23. Требования к уроку.
24. Общая форма организации воспитательной работы.
25. Структура системы уроков.
26. Анализ урока учителя.
27. Педагогическая система в процессе воспитания.
28. Нововведения в системе образования.
29. Социализация в системе образования.
30. Психологические препятствия в педагогической деятельности учителя.
31. Использование современных педагогических технологий в организации учебного процесса и воспитательной деятельности.
32. Подход к организации учебного процесса и воспитательной деятельности на основе современных педагогических технологий.

33. Образовательная технология.
34. Социальное направление образования.
35. Уникальность интерактивного метода.
36. Дидактическая природа интерактивных образовательных технологий.
37. Интерактивные методы обучения и их использование.
38. Интерактивное обучение, его формы и участники.
39. Роль и возможности интерактивных методов в процессе обучения и воспитания.
40. Содержание инновационных подходов к организации процесса начального образования.
41. Развитие и общее представление об инновационной педагогике.
42. Инновационный потенциал, инновационная среда, новый процесс.
43. Культура и технологии разработка концепции «Инновация».
44. Креативность.
45. Современный подход к проблеме творчества.
46. Сущность понятия «творчество»
47. Технологии творческого построения урока.
48. Развитие творческих способностей.
49. Возможности развития творческого воображения в начальных классах.
50. Факторы повышения эффективности интегрированных уроков

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Pedagogy and Practice: Teaching and Learning in Secondary Schools.
2. Michael Uljens.School Didactics and Learning: A School Didactik Model Framing an Analysis of Pedagogical Implications of Learning Theory 2008-y.
3. John Dewey,How we think(1910).Martin,Jay.The Education of John Dewey.(2003) Columbia University Press.Gutek Gerald L.(2009)New Perspectives on Philosophy and education .Pearson Education Inc.
4. R.A.Mavlonova, O.To'raeva, K.M.Xoliqberdiev. Pedagogika.Darslik T.:O'qituvchi 2008-yil
5. R.A.Mavlonova, N.H.Vohidova, N.H.Raxmonqulova. Pedagogika nazariyasi va tarixi. Darslik T:. Fan va texnologiyalar. 2010-yil
6. K.Xoshimov, S.Ochilov. O'zbek pedagogikasi antologiyasi. O'quv qo'llanma.T:.O'qituvchi 2010-yil
7. R.A.Mavlonova, N.H.Vohidova, Ijtimoiy pedagogika. O'quv qo'llanma. T.: Noshir 2009-yil

Qo'shimcha adabiyotlar

1. R.A.Mavlonova,D.Abdurahimova. Pedagogik mahorat. O'quv qollanma T:.Fan vatexnologiya 2012-yil
6. X.A.To'raqulov, B.S.Abdullahayeva, I.X.To'raqulova.Boshlang'ich ta'lim metodologiyasi. Darslik. – T.: “Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi”, 2020, 476 bet.
7. S.Nishonova, M.Imomova, R.Xasanov. Pedagogika tarixi. Darslik T.: 0'qituvchi 1996-yil

8. M.Ochilov. Muallim qalb me'mori. O'quv qo'llanma T.:O'qituvchi. 2004- yil
9. N.Egamberdieva, Ijtimoiy pedagogika. Darslik. Alisher Navoiy nomidagi O'zMKN.T.: 2009-yil.

Axborot manbaalari

1. www. jdpu.uz
- 2 . www. pedagog .u z
3. www. ziyonet.uz
4. www.lex.uz;
- 5.www.bilrn.uz;
- 6.www.gov.uz;

Mutaxassislik fanlar bo'yicha o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasini baholash M E Z O N I

Mutaxassislik fanlar fani bo'yicha o'tkaziladigan Davlat Attestatsiyasi yozma ish shaklida o'tkaziladi. Yozma ish variantida 5 ta savol aks ettiriladi. Yozma ish variantlarida Ona tili va uni o'qitish metodikasi fani bo'yicha ikki xil guruhdagi savollardan tuzilgan:

- birinchi guruh savollari Ona tili fanining nazariyasini qamrab oladi .
- ikkinchi guruh savollari Ona tili o'qitish metodikasi fani bo'yicha savollarni o'z ichaiga oladi.

Matematika va uni o'qitish metodikasi fani bo'yicha ikk xil guruhdagi savollardan tuzilgan:

- birinchi guruh savollari Matematika fanining nazariy qismi bo'yicha.
- ikkinchi guruh savollari Matematika o'qitish metodikasi bo'yicha savollardan tashkil topgan .

Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiya fanidan savollar tuzilgan

Yozma ish variantlarida keltirilgan har bir to'g'ri va to'liq javob uchun talaba barcha blok savollarini, ijodiy yondashish va javobda mantiqiy yaxlitlikka erishish baholash uchun asos bo'lib hizmat qiladi.

YDA yozma ish sinovlarini o'tkazish uchun 1 soat 30 daqiqa vaqt beriladi.

Mutaxassislik fanlaridan Davlat Attestatsiyasi bo'yicha umumiyo o'zlashtirish ko'rsatkichi 60 dan 100 ballgacha baholanadi:

Bitta variantda 5 tadan savol bo'lib, har bir to'g'ri javob uchun maksimal 20 ball qo'yiladi.

BAHOLASH MEZONI

I. 5111700 – Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezoni

Bitiruvchi kurs talabalari Ona tili va uni o'qitish metodikasi, Matematika va uni o'qitish metodikasi hamda Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va

integratsiya fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko‘p variantli yozma shaklda o‘tkaziladi. “Yozma” variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to‘g‘ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **17,1 - 20 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga to‘g‘ri javob yozilsa, savolning mazmuni to‘liq yoritilgan bo‘lsa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **14,1 - 17 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga og‘zaki javob noto‘g‘ri yoki yuzaki yozilgan bo‘lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to‘liq yoritilmagan bo‘Isa, o‘zlashtirish ko‘rsatkichi **11-14,1 ball** oralig‘ida baholanadi;

- berilgan savolga javob noto‘g‘ri yoki yuzaki javob berilsa, qo‘yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o‘zlashtirish ko‘rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig‘ida baholanadi. (17,1-20 ball - a’lo, 14-17 ball - yaxshi, 11-14,1 ball - qoniqarli, 0-10,9 ball - qoniqarsiz).

5 baholik	100 ballik		Baholash mezonlari
5	90-100	a’lo	“Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi, fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega” deb topilganda
4	70-89,9	yaxshi	“Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega” deb topilganda
3	60-69,9	qoniqarli	“Talaba olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega” deb topilganda
2	0-59,9	qoniqarsiz	“Talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi, fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas” deb topilganda

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo‘yilgan bahodan norozi bo‘lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e’lon qilingan kundan e ’tiboran 24-soat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o‘rtasida baholash ballari

bo‘yicha yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.